

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра кримінального права та процесу**

М.В. СИЙПЛОКІ

**ПРАКТИКУМ ЗІ СКЛАДАННЯ
ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ**

Навчально-методичний посібник

Ужгород – 2020

«Практикум зі складання процесуальних документів»: навчально-методичний посібник для студентів магістрів юридичного факультету. Розроб. М.В. Сийплові. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2020. 53 с.

Навчально-методичний посібник з дисципліни «Практикум зі складання процесуальних документів» складений за вимогами кредитно-модульної системи і містить структуру програми навчального курсу, тематику семінарських (практичних) занять, рекомендації щодо умовного, навчального розслідування індивідуальних кримінальних проваджень, перелік рекомендованої літератури.

Розробники:

Сийплові Микола Васильович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ».

Рецензенти:

Ступник Ярослав Валерійович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ».

Ухаль Арзен Михайлович - кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ».

Затверджено на засіданні кафедри кримінального права і процесу юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ» ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол від «_30_» серпня_ 2020 року №1

Рекомендовано до друку рішенням методичної комісії юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Практикум зі складання процесуальних документів» у кримінальному провадженні має за мету навчити студентів магістрів правильно застосовувати теоретичні знання на практиці, прищепити навички складання процесуальних документів у кримінальному провадженні шляхом розслідування навчального кримінального провадження.

Студенти, опанувавши такі необхідні для процесуального керівництва та слідчої діяльності дисципліни, як кримінальне право, кримінальний процес, криміналістика тощо, мають набути навичок з організації розслідування конкретного кримінального провадження від розгляду заяви або повідомлення про кримінальне правопорушення до складання обвинувального акта і підтримання державного обвинувачення, тобто навчитись «технології» досудового розслідування і участі у судовому засіданні. Адже тільки за цієї умови можливе ефективне здійснення слідчої роботи та прокурорського нагляду у формі процесуального керівництва за дотриманням законів органами, які здійснюють досудове розслідування. Також ця навчальна дисципліна передбачає набуття студентом навичок складання процесуальних актів, пов'язаних із підтриманням прокурором державного обвинувачення.

Навчальна дисципліна «Практикум зі складання процесуальних документів» в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» передбачає послідовне розслідування конкретного навчального провадження від початку, тобто з моменту отримання слідчим заяви або повідомлення про кримінальне правопорушення, до складання ним обвинувального акта і процесуальних документів, пов'язаних із підтриманням державного обвинувачення. При цьому перед тим, як скласти той чи інший документ, необхідно проаналізувати слідчу ситуацію на підставі відповідних даних, одержаних студентами у ході виконання слідчих дій за навчальними матеріалами кримінального провадження та наданих викладачем.

Під час практичних занять вивчаються специфічні питання організації і проведення досудового розслідування, які на практиці має вирішувати кожен прокурор і слідчий, але вони не входять до предмета вивчення тих чи інших дисциплін (особливості перевірки слідчим інформації про злочин; реєстрація злочину і присвоєння номера кримінальному провадженню; підготовка і організаційні заходи проведення невідкладних та інших слідчих дій; шляхи одержання інформації, яка має значення у кримінальному провадженні, від оперативних підрозділів; побудова взаєностосунків між слідчим і прокурором, слідчим суддею, співробітниками оперативних підрозділів та експертами і спеціалістами; складання слідчим облікових документів у кримінальному провадженні, звітів про роботу слідчого підрозділу і окремого слідчого; порядок одержання у слідчому ізоляторі підозрюваного, який тримається під вартою, для виконання слідчих дій тощо).

Студенти магістри, вивчивши цю навчальну дисципліну, повинні:

- знати нормативно-правові акти, якими регулюється діяльність слідчих, прокурора, визначаються їх повноваження та правовий статус;
- знати організацію роботи прокурорів та слідчих з розслідування конкретного кримінального провадження;

– вміти самостійно приймати рішення по заявах і повідомленнях про кримінальне правопорушення і про подальше спрямування розслідування;

– вміти на рівні вимог про законність і обґрунтованість процесуальних актів у кримінальному провадженні складати усі види протоколів і постанов досудового розслідування, а також спеціальні облікові й інші документи, форма і зміст яких передбачені як кримінальним процесуальним законом, так і відомчими нормативними актами та правилами діловодства.

За результатами навчання студенти представляють викладачу оформлені належним чином закінчені розслідуванням індивідуальні навчальні кримінальні провадження (ІНКП).

Індивідуальне навчальне кримінальне провадження подається у вигляді скріпленої (зшитої) папки з аркушів паперу формату *A4* з титульною сторінкою з назвою кримінального провадження і внутрішнім наповненням процесуальними документами, які засвідчують про хід умовного, навчального розслідування конкретного факту (умовного злочину). Процесуальні документи мають бути виконанні державною мовою і *тільки рукописно на бланках установленого зразка*. Об'єм індивідуального навчального кримінального провадження не повинен перевищувати *50 аркушів*. ІНКП подається викладачу (який веде лекційний курс та здійснює підсумковий контроль знань) не пізніше за **3 тижні до проведення заліку**. Оцінка за ІНКП виставляється на заключному занятті (семінарському, практичному, колоквиумі) з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНКП та з подальшим захистом законності та обґрунтованості навчального кримінального провадження шляхом усного пояснення, доповіді студента про хід його умовного розслідування. Позитивна оцінка за індивідуальне навчальне кримінальне провадження є підставою допуску студента до заліку та обов'язковим компонентом при виведенні підсумкової оцінки на заліку.

Із запропонованих викладачем фабул для навчальних кримінальних проваджень студент вибирає одну фабулу (одне кримінальне провадження). Одну і ту ж саму фабулу можуть одночасно вибрати і умовно розслідувати не більше 4-х студентів, однак вразі виявлення ідентичності (плагіату) навчальних кримінальних проваджень, останні не підлягають оцінюванню викладачем. В разі необхідності викладач може надати додаткові фабули кримінальних проваджень. Студент також може запропонувати свою фабулу навчального кримінального провадження, попередньо погодивши її з викладачем (який веде лекційний курс та здійснює підсумковий контроль знань).

Залік відбувається у формі співбесіди за тими матеріалами, що були складені студентом відповідно до практичного завдання протягом вивчення навчальної дисципліни.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання

Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання:3 аудиторних – 42 самостійної роботи студента – 78	II	II
	Лекції:	
	20	14
	Практичні (семінарські):	
	22	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота: 78/106	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1

ТЕМА 1. Сутність і значення процесуальних актів у кримінальному провадженні.

Сутність і значення процесуальних актів у кримінальному провадженні. Класифікація правових актів, що складаються слідчим, прокурором, слідчим суддею. Вимоги до кримінального процесуального документа: законність, обґрунтованість, вмотивованість, справедливість, переконливість, логічність, грамотність і культурність. Індивідуальна визначеність, оптимальність і ефективність процесуальних актів прокурора.

Внутрішня структура процесуальних актів, що складаються слідчим, прокурором, слідчим суддею та їх зовнішнє оформлення і систематизація. Уніфіковані бланки процесуальних документів та їх зразки. Використання науково-технічних засобів при складанні слідчим, прокурором, слідчим суддею процесуальних актів. Взаємозв'язок і взаємообумовленість усіх кримінально-процесуальних актів, що складаються слідчим, прокурором, слідчим суддею, процес їх прийняття як цілісна функціональна система.

Загальна характеристика найбільш важливих видів процесуальних актів слідчого у кримінальному провадженні (постанови, протоколи, клопотання, обвинувальні акти).

ТЕМА 2. Процесуальні документи, що складаються на початку досудового розслідування.

Порядок реєстрації заяви (повідомлення) про кримінальне правопорушення у Єдиному реєстрі досудових розслідувань (ЄРДР). Складання первинних облікових документів та протоколу огляду місця події. Перевірка прокурором повідомлення про злочин, визначення прокурором переліку невідкладних слідчих (розшукових) дій після реєстрації кримінального правопорушення, складання процесуальних документів про підготовку і проведення таких слідчих дій.

Форма і зміст процесуальних актів прокурора, які відносяться до загальних положень досудового розслідування: процесуальні акти, які складаються на початку досудового розслідування; визначення підслідності, місця його проведення, постановою про направлення кримінального провадження за підслідністю; постановою про об'єднання кримінальних проваджень в одне провадження; постановою про виділення кримінального провадження в окреме провадження; строки досудового розслідування і клопотання про їх продовження; постановою про повну або часткову відмову в задоволенні клопотання сторони захисту або потерпілого і його представників; попередження учасників досудового розслідування про недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування; постановою прокурора про створення слідчої групи для розслідування особливо складного кримінального провадження.

ТЕМА 3. Процесуальні документи, що складаються під час проведення слідчих (розшукових) дій.

Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій. Форма, зміст і порядок складання процесуальних документів про підготовку і проведення слідчих (розшукових) дій. Слідчі (розшукові) дії: допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні; процесуальні і тактичні особливості допиту малолітньої або неповнолітньої особи; пред'явлення особи для впізнання; пред'явлення речей для впізнання; пред'явлення трупа для впізнання; проведення допиту, впізнання у режимі відеоконференції під час досудового слідства; проникнення до житла чи іншого володіння особи; обшук; огляд; огляд трупа та його огляд, пов'язаний з ексгумацією; слідчий експеримент; освідування особи; залучення експерта і призначення експертизи; отримання зразків для експертизи.

ТЕМА 4. Процесуальні документи, що складаються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Вимоги до проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Форма, зміст і порядок складання процесуальних документів про підготовку і проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Негласні слідчі (розшукові) дії: клопотання про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії; постановою про проведення негласних слідчих (розшукових) дій; повідомлення осіб, стосовно яких проводилися негласні слідчі (розшукові) дії; клопотання про втручання у приватне спілкування; клопотання про здійснення аудіо- відеоконтролю особи, місця; клопотання про накладення арешту на кореспонденцію; протокол огляду і виїмки кореспонденції; клопотання про зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж; клопотання про зняття інформації з електронних інформаційних систем; протокол щодо фіксації та збереження інформації, отриманої з телекомунікаційних мереж за допомогою технічних засобів та в результаті зняття відомостей з електронних інформаційних систем;

клопотання про установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу; клопотання про спостереження за особою, річчю або місцем; клопотання про здійснення контролю за вчиненням злочину; постанова про виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації; протокол про виготовлення, утворення несправжніх (імітаційних) засобів для проведення конкретних негласних слідчих дій; клопотання про негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження.

ТЕМА 5. Процесуальні документи слідчого щодо захисника, потерпілого, цивільного позивача (відповідача) та їх представників.

Пам'ятка про процесуальні права та обов'язки потерпілого. Форма і зміст протоколу допиту потерпілого. Форма і зміст постанови про відмову у визнанні потерпілим. Форма і зміст протоколу допиту свідка. Протокол одночасного допиту осіб. Форма і зміст постанови про залучення законного представника підозрюваного. Постанова про заміну законного представника підозрюваного. Форма і зміст постанови про залучення захисника. Постанова про доручення призначити адвоката для здійснення захисту за призначенням. Постанова про залучення захисника до окремої процесуальної дії. Постанова про залучення представника цивільного позивача (цивільного відповідача). Форма і зміст постанови про залучення представника потерпілого.

Змістовний модуль 2

ТЕМА 6. Процесуальні документи, що складаються під час повідомлення про підозру.

Форма і зміст письмового повідомлення про підозру; вручення повідомлення про підозру, зміна повідомлення про підозру. Форма і зміст клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу підозрюваного для участі в розгляді клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Форма і зміст повідомлення затриманій особі підстав затримання, сутності підозри і прав підозрюваного. Форма і зміст протоколу про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину.

ТЕМА 7. Процесуальні документи, що складаються під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Додержання прокурором загальних правил застосування заходів забезпечення кримінального провадження. форма і зміст письмового виклику (повістка), порядок здійснення виклику. Клопотання прокурора (слідчого) про привід підозрюваного, свідка. Форма і зміст клопотань про: накладення грошового стягнення; тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом; відсторонення від посади; тимчасовий доступ до речей і документів; тимчасове вилучення майна; арешт майна.

Підстави та мета застосування запобіжних заходів. Загальні вимоги до клопотань про застосування запобіжного заходу. Форма і зміст клопотань про: особисте зобов'язання; особисту поруку; домашній арешт; заставу; застосування електронних засобів контролю; тримання під вартою; продовження строків тримання під вартою; скасування чи зміну запобіжного заходу.

ТЕМА 8. Процесуальні документи прокурора.

Процесуальний нагляд прокурора за здійсненням досудового розслідування. Прокурор як суб'єкт прийняття і оформлення кримінальних процесуальних рішень

під час судового кримінального провадження. Значення для цього професійних навичок. Відповідальність за прийняття рішення (моральна, дисциплінарна, кримінальна, цивільно-правова). Розумово-вольова та логічна сторони прийняття прокурором рішень у кримінальному провадженні. Класифікація процесуальних актів прокурора, їх законність, обґрунтованість, вмотивованість, справедливість, переконливість, логічність, грамотність і культурність, індивідуальна визначеність, оптимальність і ефективність. Загальна характеристика найбільш важливих видів процесуальних актів прокурора у судовому кримінальному провадженні.

ТЕМА 9. Процесуальні документи адвоката.

Клопотання про ознайомлення з матеріалами кримінального провадження. Клопотання про побачення з підзахисним. Скарга на бездіяльність слідчого. Скарга на постанову про закриття кримінального провадження. Адвокатський запит (в порядку ст. 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»). Клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів. Клопотання про визнання доказу недопустимим. Апеляційна скарга на ухвалу про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Заява про відвід судді. Клопотання про допит свідка. Заперечення проти дій головуючого судді. Заява щодо захисту прав людини.

ТЕМА 10. Процесуальні документи слідчого судді.

Ухвали слідчих суддів, суддів місцевих судів на стадіях досудового розслідування. Рішення за матеріалами кримінального провадження з перегляду ухвал слідчих судів апеляційною інстанцією.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лб	ін	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Сутність і значення процесуальних актів у кримінальному провадженні	12	2	2			8	12	2				10
Тема 2. Процесуальні документи, що складаються на початку досудового розслідування	12	2	2			8	12	2				10
Тема 3. Процесуальні документи, що складаються під час проведення слідчих (розшукових) дій.	11	2	2			7	12	2				10

Тема 4. Процесуальні документи, що складаються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій	11	2	2			7	11	2				9
Тема 5. Процесуальні документи слідчого щодо захисника, потерпілого, цивільного позивача (відповідача) та їх представників	13,5	2	2			9,5	11	1				10
Модульна контрольна робота	0,5					0,5	2					2
Разом за модуль 1	60	10	10			40	60	9				51
Модуль 2												
Тема 6. Процесуальні документи, що складаються під час повідомлення про підозру	12	2	2			8	12	1				11
Тема 7. Процесуальні документи, що складаються під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження	12	2	2			8	12	1				11
Тема 8. Процесуальні документи прокурора	11	2	2			7	11	1				10
Тема 9. Процесуальні документи адвоката	11	2	2			7	11	1				10
Тема 10. Процесуальні документи слідчого суді	13,5	2	4			7,5	12	1				11
Модульна контрольна робота	0,5					0,5	2					2
Разом за модулем 2	60	10	12			38	60	5				55
Усього годин	120	20	22			78	120	14				106

Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Сутність і значення процесуальних актів у кримінальному	2	-

	провадженні		
2	Процесуальні документи, що складаються на початку досудового розслідування	2	-
3	Процесуальні документи, що складаються під час проведення слідчих (розшукових) дій.	2	-
4	Процесуальні документи, що складаються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій	2	-
5	Процесуальні документи слідчого щодо захисника, потерпілого, цивільного позивача (відповідача) та їх представників	2	-
6	Процесуальні документи, що складаються під час повідомлення про підозру	2	-
7	Процесуальні документи, що складаються під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження	2	-
8	Процесуальні документи прокурора	2	-
9	Процесуальні документи адвоката	2	-
10	Процесуальні документи слідчого суді	4	-
	Усього	22	-

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність і значення процесуальних актів у кримінальному провадженні	8/10
2	Процесуальні документи, що складаються на початку досудового розслідування	8/10
3	Процесуальні документи, що складаються під час проведення слідчих (розшукових) дій.	7/10
4	Процесуальні документи, що складаються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій	7/9
5	Процесуальні документи слідчого щодо захисника, потерпілого, цивільного позивача (відповідача) та їх представників	9,5/10
	Модульна контрольна робота	0,5/2
	Разом за модуль 1	40/51
6	Процесуальні документи, що складаються під час повідомлення про підозру	8/11
7	Процесуальні документи, що складаються під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження	8/11
8	Процесуальні документи прокурора	7/10
9	Процесуальні документи адвоката	7/10
10	Процесуальні документи слідчого суді	7,5/11
	Модульна контрольна робота	0,5/2
	Разом за модуль 2	38/55

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Змістовний модуль 1

Тема 1. Сутність і значення процесуальних актів у кримінальному провадженні.

Практичні заняття – 2 год.

Самостійна робота – 8 год.

Питання для обговорення

1. Кримінальний процесуальний документ як обов'язковий атрибут процесуальної форми.
2. Види та класифікація кримінальних процесуальних документів.
3. Загальна характеристика змісту та структури основних кримінальних процесуальних документів досудового провадження.
4. Вимоги, що пред'являються до кримінальних процесуальних документів.

Ключові терміни та поняття до теми:

Кримінальний процесуальний документ; процесуальний акт; досудове розслідування; дізнання та досудове слідство; учасники досудового розслідування.

Методичні рекомендації

При підготовці до практичних занять необхідно ретельно опрацювати лекційний матеріал, рекомендовану літературу і відповідні положення нормативно-правових актів як з питань поняття, видів кримінальних процесуальних документів, загальних вимог щодо їх форми та змісту, так і з питань порядку кримінальної процесуальної діяльності під час досудового розслідування.

Насамперед, слід згадати структуру і зміст основних кримінальних процесуальних документів (постанови та протоколу), з'ясувати сутність вимог, що до них пред'являються (законність, обґрунтованість, вмотивованість, справедливість, переконливість, логічність, грамотність і культурність оформлення).

Необхідно враховувати, що відповідно до ст. 104 КПК України протокол складається із вступної частини, описової частини та заключної частини, а відповідно до ст. 110 КПК України постанова складається із вступної частини, мотивувальної та резолютивної частини.

Практичні заняття

Перші практичні заняття рекомендується розпочати з *контрольної роботи* по темі заняття, до якої можуть бути включені запропоновані контрольні запитання.

На практичних заняттях студенти в письмовій або усній формах дають відповіді на запропоновані нижче питання.

- ✓ Юридична природа процесуальних актів у кримінальному судочинстві.
- ✓ Письмова форма процесуальних документів у кримінальному судочинстві.
- ✓ Функції процесуальних актів у кримінальному судочинстві: загальні та спеціальні.

- ✓ Поняття, види та класифікація кримінальних процесуальних документів.
- ✓ Поняття, види вимог до процесуальних актів у кримінальному судочинстві.
- ✓ Вимоги повноти, всебічності і об'єктивності процесуальних актів у кримінальному судочинстві.
- ✓ Вимоги, які пред'являються до процесуальних актів у кримінальному судочинстві слідчою та судовою практикою, наукою кримінального процесу.
- ✓ Загальна характеристика змісту та структури основних кримінальних процесуальних документів досудового провадження.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р. /Верховна рада України. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг.ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І.Борисова, В.І. Тютюгіна. Т.2: Особлива частина /Ю.В.Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. Харків: Право, 2013. 1040 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. №4651-VI / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
4. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: наказ Генерального прокурора України від 19 грудня 2012 року № 4.
5. Про Єдиний реєстр досудових розслідувань: наказ Генерального прокурора України від 17 серпня 2012 року № 69.
6. Антонюк О. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням як новий напрям діяльності прокурора в кримінальному судочинстві. *Вісник Львівського національного університету. («Серія юридична»)*. 2010. Вип. 51. С. 409–416.
7. Бабкова В. Проблеми здійснення прокурором наглядових повноважень у формі процесуального керівництва під час проведення досудового розслідування. *Вісник Національної академії прокуратури України*. Київ: 2012. № 3(27). С. 71–73.
8. Басиста І.В. Проблеми унормування окремих процесуальних рішень слідчого у проекті Кримінально-процесуального кодексу України. URL://<http://www.corg-lguvd.lg.ua/d120103.html> (дата звернення 07.09.2020).
9. Дворник А. Функції прокурора у досудовому кримінальному провадженні за новим КПК України. *Вісник прокуратури*. 2013. № 3. С. 104–112.
10. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, А.В. Портнова. Харків: Право, 2012. Т. 1. 768 с. Т. 2. 664 с.
11. Кримінальний процесуальний кодекс України: структурно-логічні схеми і таблиці, типові бланки та зразки процесуальних документів: науково-практичний посіб /Р.Г. Андрєєв, Є.М. Блажівський, М.І. Гошовський та ін. Київ: Алерта, 2012. 736 с.
25. Луцик В.В. Правовий статус та повноваження прокурора за новим КПК України. *Митна справа*. 2013. № 1. Ч. 2. Кн. 1. С. 231–238.
26. Мовчан А.В. Актуальні проблеми пошуку оперативно-розшукової інформації в мережі Інтернет. Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. 2012. №3 URL://http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pppd/2012_3/23Movch.pdf

27. Молдован А.В. Кримінальний процес України. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 368 с.
28. Мусієнко І.І. Тактика використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності в кримінальному провадженні. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2012. Вип. 12. С. 100–104.
29. Пилюпенко Д.О. Функція прокурора на стадії досудового розслідування кримінальної справи. *Часопис Академії адвокатури України*. 2012. № 2(15). С. 1–5.
30. Попелюшко В.О. Оскарження захисником рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування та прокурора. *Адвокат*. 2012. № 10(145). С. 12–15.
31. Скулиш Є. Негласні слідчі (розшукові) дії за кримінально процесуальним законодавством України. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 2(26). С. 15–23.
32. Скулиш Є.Д. Система негласних слідчих (розшукових) дій за Кримінальним процесуальним кодексом України. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2012. Вип. 618. С. 108–114.
33. Сийплові М.В. Штучне створення доказів обвинувачення або інша фальсифікація як кваліфікуюча ознака притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. *Актуальні проблеми удосконалення кримінального законодавства України: тези доп. міжвідом. наук.-практ. конф. (Київ, 25 травня 2007 р.)* / Ред. кол.: Є. М. Моїсеєв, О. М. Джужа, О. М. Костенко та ін. Київ: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2007. С. 162–164.
34. Сийплові М.В. Кримінально-правова кваліфікація притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право*. 2007. Вип. 7. С. 354–356.
35. Сийплові М.В. Кваліфікація притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. *Розвиток України в XXI столітті: економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та правові проблеми: зб. тез доп. II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Тернопіль: ПП Созанський А. М., 2008. С. 102–104.*
36. Софієв С. Актуальні проблеми початку досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених судьями. *Вісник прокуратури*. 2013. № 2. С. 29–37.
37. Татаров О.Ю. Роль досудового провадження у контексті реформування системи кримінальної юстиції в Україні. Митна справа. 2012. № 2(80). Ч. 2. Кн. 1. С. 171–178.
38. Тищенко С.В. Інститут взаємодії сторони обвинувачення за Кримінальним процесуальним кодексом України. *Публічне право*. 2012. № 4(8). С. 396–400.
39. Толочко О. Правова природа процесуального керівництва прокурором досудовим розслідуванням. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 2(26). С. 60–64.
40. Туманянц А.Р. Суб'єкти оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого або прокурора під час досудового розслідування (за КПК України 2012 рік). *Форум права*. 2012. № 3. С. 769–776.
41. Фаринник В.І. Початок досудового розслідування та особливості кримінального переслідування за новим Кримінальним процесуальним кодексом

України. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2(57) URL:// http://archive.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vkhnuvs/2012_57/57/25.pdf

42. Фаринник В. Повідомлення про злочин. *Юридичний вісник України*. 2012. № 27 URL://http://www.yuricom.com/ua/analytical_information/?id=11844

43. Фастовець В. Реєстрація заяв та повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення за новим Кримінальним процесуальним кодексом України. *Вісник прокуратури*. 2013. № 2. С. 43–51.

44. Черков В.О. До питання про співвідношення оперативно-розшукової діяльності й негласних слідчих (розшукових) дій за проектом нового КПК України. URL://<http://www.corp-lguvd.lg.ua/d120106.html>

Тема 2. Процесуальні документи, що складаються на початку досудового розслідування

Практичні заняття – 2 год.

Самостійна робота – 8 год.

Питання для обговорення

1. Порядок прийняття і реєстрації заяв і повідомлень про злочини у Єдиному реєстрі досудових розслідувань.
2. Складання первинних документів по виявленому злочину.
3. Висунення слідчим версій на початковому етапі розслідування і складання ним плану виконання слідчих дій і оперативно-розшукових заходів. Форма і зміст такого плану.
4. Складання прокурором вказівки про напрям кримінального провадження.
5. Оформлення прокурором свого рішення про направлення кримінального провадження за підслідністю.

Ключові терміни та поняття до теми.

Досудове розслідування; дізнання та досудове слідство; учасники досудового розслідування; Єдиний реєстр досудових розслідувань; загальні положення досудового розслідування; фіксування кримінального провадження під час досудового розслідування; повідомлення про підозру; процесуальні рішення.

Методичні рекомендації

При підготовці до практичних занять необхідно ретельно опрацювати лекційний матеріал, рекомендовану літературу і відповідні положення нормативно-правових актів як з питань поняття, видів кримінальних процесуальних документів, загальних вимог щодо їх форми та змісту, так і з питань порядку кримінальної процесуальної діяльності під час досудового розслідування.

Насамперед, слід згадати структуру і зміст основних кримінальних процесуальних документів (постанови та протоколу), з'ясувати сутність вимог, що до них пред'являються (законність, обґрунтованість, вмотивованість, справедливість, переконливість, логічність, грамотність і культурність оформлення).

Необхідно враховувати, що відповідно до ст. 214 КПК усі заяви та повідомлення про кримінальні правопорушення підлягають обов'язковому прийняттю та реєстрації, про що слід скласти відповідний протокол. Досудове розслідування розпочинається з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. У невідкладних випадках до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань може бути проведений огляд місця події, про що складається протокол. Про початок досудового розслідування слідчий невідкладно у письмовій формі має повідомити прокурору із зазначенням встановлених законом відомостей.

Під час провадження досудового розслідування більшість осіб, які залучаються до кримінального провадження, набувають свій процесуальний статус (потерпілий, його представник, цивільний позивач, його представник, підозрюваний, захисник, цивільний відповідач, його представник та ін., свідок, спеціаліст, перекладач та ін.), у зв'язку з чим їм мають бути роз'яснені їх процесуальні права та обов'язки.

Досудове розслідування здійснюється у двох формах: дізнання (розслідування кримінальних проступків) та досудового слідства (розслідування злочинів) з урахуванням загальних положень, що встановлені у главі 19 КПК (підслідність, її види; початок та місце провадження досудового розслідування; строки дізнання і досудового слідства, порядок їх продовження; розгляд клопотань під час досудового розслідування; недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування; об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування; ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення).

Важливим етапом досудового розслідування є повідомлення особі про підозру, що здійснюється у випадках і порядку, встановлених главою 22 КПК. Письмове повідомлення про підозру складається прокурором або слідчим за погодженням з прокурором і має містити реквізити, передбачені ст. 277 КПК.

Практичні заняття

На практичних заняттях студенти письмово вирішують практичну ситуацію, яка наведена далі, і складають за умовами завдання проекти необхідних кримінальних процесуальних документів. Умови ситуації досить загальні, що дає можливість кожному студенту виявити власний творчий підхід до окремих деталей події та особистих даних учасників ситуації. Частина процесуальних документів студенти, за вказівкою викладача, складають під час самостійної підготовки, які потім обговорюються з викладачем на практичних заняттях, а також захищаються студентом під час заліку з навчальної дисципліни.

Практична ситуація:

До поліції звернувся з усною заявою про вчинене кримінальне правопорушення Кальченко С.П., 1975 року народження, який проживає сам в однокімнатній квартирі і повідомив, що, прийшовши сьогодні додому після роботи, він виявив відкритими вхідні двері квартири, а також відсутність ряду речей, які йому належать, зокрема, шкіряної куртки та наручного годинника "Casio", а також грошей у сумі 5500 грн. Хто міг вчинити цей злочин він не знає і нікого не підозрює.

Заява Кальченка С.П. про вчинене кримінальне правопорушення була прийнята та зареєстрована. Проведеним оглядом місця події було встановлено, що невідомі проникли до квартири шляхом зламу замку вхідних дверей. З місця події були вилучені відбитки пальців рук, серцевина замку зі слідами зламу.

Цього ж дня до поліції звернулася Мельничук О.В. (матір Кальченка С.П.) із заявою про визнання її потерпілою у цьому кримінальному провадженні, зважаючи на те, що її син має багато роботи, часто виїжджає у закордонні відрядження і вона хоче відстоювати його інтереси у процесі.

Завдання: Які дії повинна здійснити службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, до якої звернувся Кальченко С.П.? Які подальші дії та процесуальні рішення мають бути здійснені у цьому кримінальному провадженні? Як вирішити заяву Мельничук О.В. (матері Кальченка С.П.)?

За умовами ситуації також потрібно:

- 1) скласти протокол прийняття заяви про вчинене кримінальне правопорушення;
- 2) скласти довідку потерпілому про прийняття та реєстрацію заяви;
- 3) скласти протокол огляду місця події;
- 4) внести відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань;
- 5) скласти повідомлення прокуророві про початок досудового розслідування;
- 6) скласти і вручити потерпілому пам'ятку про його процесуальні права та обов'язки;
- 7) процесуально оформити рішення заяви Мельничук О.В. (матері Кальченка С.П.).

Питання для контролю:

1. Розкрийте поняття кримінального процесуального акту.
2. Дайте визначення кримінального процесуального документу.
3. Назвіть основні види кримінальних процесуальних документів.
4. У яких випадках законом передбачено складання постанови, а у яких – протоколу?
5. У чому полягає законність процесуального рішення?
6. У чому полягає обґрунтованість процесуального рішення?
7. У чому полягає вмотивованість процесуального рішення?
8. Назвіть структурні частини постанови і реквізити кожної з них.
9. Назвіть структурні частини протоколу і реквізити кожної з них.
10. У чому полягають завдання та значення стадії досудового розслідування?
11. З якого моменту розпочинається досудове розслідування?
12. Які слідчі дії можуть бути проведені до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань?
13. В яких формах здійснюється досудове розслідування та у чому їх відмінність?
14. Хто може бути потерпілим у кримінальному провадженні?
15. Назвіть права та обов'язки потерпілого.
16. Хто може бути представником, законним представником потерпілого?
17. Хто може бути цивільним позивачем у кримінальному провадженні?
18. Назвіть права та обов'язки цивільного позивача.
19. Хто може бути цивільним відповідачем у кримінальному провадженні?
20. Назвіть права та обов'язки цивільного відповідача.

21. Хто може бути представником цивільного позивача, цивільного відповідача?
22. Назвіть види підслідності.
23. Назвіть підстави, умови та порядок об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування.
24. Якими є строки досудового розслідування кримінальних проступків?
25. Якими є строки досудового розслідування злочинів?
26. Розкрийте порядок продовження строків досудового розслідування.
27. Розкрийте правила обчислення строків досудового розслідування.
28. Протягом якого строку мають бути розглянуті клопотання учасників провадження під час досудового розслідування?
29. Хто вирішує питання про можливість та обсяг розголошення відомостей досудового розслідування?
30. Які є форми взаємодії слідчого і співробітників оперативних підрозділів?
31. У яких випадках здійснюється повідомлення особі про підозру?
32. Назвіть процесуальні права підозрюваного.
33. Ким складається письмову повідомлення про підозру?
34. Які реквізити письмового повідомлення про підозру?
35. Який порядок вручення письмового повідомлення про підозру?

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи:

Складання за умовами практичної ситуації проектів процесуальних документів за вказівкою викладача.

Література до теми із попереднього практичного заняття №1

Тема 3. Процесуальні документи, що складаються під час проведення слідчих (розшукових) дій.

Практичні заняття – 2 год.

Самостійна робота – 7 год.

Питання для обговорення

1. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій.
2. Складання прокурором вказівок про проведення слідчих (розшукових) дій.
3. Організація проведення окремої слідчої (розшукової) дії (визначення кола питань, які потрібно з'ясувати, учасників слідчої дії, врахування їх психологічної характеристики).
4. Форма, зміст і порядок складання процесуальних документів про підготовку і проведення слідчих (розшукових) дій.
5. Форма, зміст і порядок складання процесуальних документів про підготовку і проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Ключові терміни та поняття до теми:

Система слідчих (розшукових) дій. Оформлення слідчих (розшукових) дій. Протокол слідчої (розшукової) дії. Допит. Пред'явлення для впізнання. Обшук. та

його види. Підстави і процесуальний порядок проведення обшуку. Огляд. Ексгумація трупа. Слідчий експеримент. Освідування. Призначення та проведення експертизи. Отримання зразків для проведення експертизи.

Методичні рекомендації

При підготовці до практичних занять необхідно ретельно опрацювати лекційний матеріал, рекомендовану літературу і відповідні положення нормативно-правових актів з питань порядку провадження слідчих (розшукових) дій, процесуального оформлення їх результатів.

Під час роботи по цій темі студенти повинні розглянути широке коло питань, які стосуються провадження слідчих (розшукових) дій і правил їх протоколювання.

Слід нагадати, що слідчі дії – це частина процесуальних дій, які спрямовані на збирання і перевірку доказів, підстави і порядок провадження яких визначені кримінальним процесуальним законом.

Протоколювання – одна з обов'язкових умов провадження кожної слідчої (процесуальної) дії. Кримінальний процесуальний кодекс визначає загальні (ст. 104) і спеціальні правила складання протоколів, засвідчення змісту і результатів окремих видів слідчих (розшукових) дій (статті 231, ч. 6 ст. 239, ч. 6 ст. 240 КПК), а також встановлює наслідки невиконання таких правил.

Складені в порядку, передбаченому КПК, протоколи слідчих (розшукових) дій та додатки до них, а також носії інформації, на яких за допомогою технічних засобів зафіксовано процесуальні дії, є документами – джерелами доказів (п. 3 ч. 2 ст. 99 КПК).

Необхідно також враховувати, що окремі слідчі (розшукові) дії можуть бути проведені лише після винесення відповідної постанови, ухвали слідчим, прокурором, слідчим суддею (обшук, освідування та ін.). У разі необхідності проведення слідчої (розшукової) дії, що за законом проводиться на підставі ухвали слідчого судді, слідчий за погодженням з прокурором звертається до слідчого судді з відповідним клопотанням, реквізити якого встановлені у ч. 3 ст. 234 КПК.

Крім того, слід враховувати особливості проведення та процесуального оформлення слідчих (розшукових) дій з участю малолітніх або неповнолітніх осіб.

Практичні заняття

На практичних заняттях студенти продовжують письмово вирішувати практичну ситуацію, додаткові умови якої наведені далі, і складають проекти необхідних кримінальних процесуальних документів. Умови ситуації досить загальні, що дає можливість кожному студенту виявити власний творчий підхід до окремих деталей події та особистих даних учасників ситуації. Частина процесуальних документів студенти, за вказівкою викладача, складають під час самостійної підготовки, які потім обговорюються з викладачем на практичних заняттях, а також захищаються студентом під час заліку з навчальної дисципліни.

Перше практичне заняття рекомендується розпочати з контрольної роботи по темі заняття, до якої можуть бути включені запропоновані контрольні запитання.

Практична ситуація:

Під час досудового розслідування було з'ясовано, що Волков М.І. (раніше засуджений за вчинення розбою, ніде не працює і не навчається, не має постійного місця проживання, неодружений) запропонував своїм знайомим Зайчуку О.В. та Ше-

лесту Ю.В. проникнути до квартири з метою заволодіння матеріальними цінностями, пояснивши, що оскільки вони неповнолітні, то їм за це нічого не буде, на що останні дали свою згоду.

Підготувавши заздалегідь знаряддя злому (“фомку”), Волков М.І. разом з Зайчуком О.В. та Шелестом Ю.В. прибули до навмання обраної квартири і, пересвідчившись, що в ній нікого немає, проникли до неї шляхом зламу вхідних дверей, де зібрали викрадене у спортивну сумку, після чого з місця злочину втекли.

Сусідка потерпілого Кальченка С.П. Зарубіна О.Д., яка бачила підозрілих хлопців зі спортивною сумкою на своєму поверсі, описала їх зовнішній вигляд і стверджувала, що зможе їх впізнати.

В результаті допиту Зайчука О.В. та Шелеста Ю.В. слідчий отримав достатньо даних, які дали йому підстави вважати, що викрадені речі зберігаються у квартирі, де проживає Волков М.І. З дотриманням вимог законодавства слідчий провів обшук у квартирі Волкова М.І., під час якого були вилучені чоловіча шкіряна куртка, наручний годинник “Casio”, а також пакет з білою порошкоподібною речовиною.

Волков М.І., відмовившись від послуг захисника, будучи допитаним як підозрюваний, факт вчинення злочину визнав і дав свою згоду на відтворення обстановки і умов злочину на місці події.

Завдання: Дайте оцінку ситуації. Які слідчі (розшукові) дії необхідно провести за даних умов під час досудового розслідування?

За умовами ситуації також потрібно:

- 1) процесуально оформити допит потерпілого Кальченка С.П.;
- 2) процесуально оформити допит Зайчука О.В.;
- 3) процесуально оформити допит Шелеста Ю.В.;
- 4) процесуально оформити допит свідка Зарубіної О.Д.;
- 5) скласти процесуальні документи проведення обшуку у квартирі Волкова М.І. (клопотання про проведення обшуку, ухвалу слідчого судді про обшук, протокол обшуку);
- 6) скласти протокол огляду речових доказів;
- 7) скласти протокол пред’явлення речі для впізнання;
- 8) скласти протокол пред’явлення особи для впізнання;
- 9) скласти протокол слідчого експерименту;
- 10) процесуально оформити отримання зразків відбитків пальців рук Волкова М.І.;
- 11) винести постанови про призначення дактилоскопічної, трасологічної експертизи та експертизи наркотичних засобів.

Питання для контролю:

1. Назвіть види слідчих (розшукових) дій.
2. Хто вправі проводити слідчі (розшукові) дії?
3. Що є підставами для проведення слідчої (розшукової) дії?
4. Які особи беруть участь у проведенні слідчих (розшукових) дій?
5. У який період доби дозволяється проводити слідчі (розшукові) дії?
6. Які слідчі (розшукові) дії проводяться з участю понятих?
7. У чому полягають особливості проведення слідчих (розшукових) дій за клопотанням сторони захисту чи потерпілого?

8. У чому полягають особливості проведення слідчих дій з участю малолітньої чи неповнолітньої особи?
9. Які слідчі дії можна проводити до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань?
10. Які процесуальні права має особа, що допитується?
11. З якою метою і в якому порядку проводиться одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб?
12. У чому полягає особливість протоколювання допиту за допомогою технічних засобів?
13. Що є передумовою проведення пред'явлення особи, речей для впізнання?
14. У чому полягають особливості проведення та протоколювання впізнання особи поза її візуальним спостереженням?
15. У якій кількості осіб пред'являється для впізнання особа, яка підлягає впізнанню?
16. Що охоплюється поняттям житла та іншого володіння особи?
17. У яких випадках слідчий, прокурор має право до постановлення ухвали слідчого судді увійти до житла чи іншого володіння особи?
18. Що є метою проведення обшуку?
19. Які реквізити має містити клопотання слідчого до слідчого судді про проведення обшуку?
20. Які матеріали повинні бути долучені до клопотання про проведення обшуку?
21. Що є метою проведення огляду?
22. Назвіть види огляду.
23. Які допоміжні засоби фіксації інформації можуть бути використані при проведенні обшуку та огляду?
24. У чому полягають особливості проведення огляду трупа?
25. Що є метою проведення слідчого експерименту?
26. Які умови проведення слідчого експерименту?
27. У чому полягає особливість проведення слідчого експерименту в житлі чи іншому володінні особи?
28. Що є метою проведення освідування?
29. Які умови проведення освідування?
30. Що є метою проведення експертизи?
31. У яких випадках проведення експертизи є обов'язковим?

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи:

Складання за умовами практичної ситуації проектів процесуальних документів за вказівкою викладача.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р. /Верховна рада України. Харків: Право, 2016. 82 с.

2. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг.ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І.Борисова, В.І. Тютюгіна. Т.2: Особлива частина /Ю.В.Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. Харків: Право, 2013. 1040 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. №4651-VI / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
4. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: наказ Генерального прокурора України від 19 грудня 2012 року № 4
5. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року / *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. 232 с.
6. Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 1997 року № 8.
7. Андросюк В.Г. Психологія слідчої діяльності: навч. посіб. Київ: Правова єдність, 2009. Розділ 2. С. 27–35.
8. Арешонков В.В. Загальні засади судової експертизи за новим Кримінальним процесуальним кодексом України: порівняльно-правовий аналіз. *Митна справа*. 2012. № 6. Ч. 2. Кн. 1. С. 162–168.
9. Борозенний І.О. Особливості використання мережі Інтернет та автоматизованих інформаційно-пошукових систем для забезпечення проведення негласних слідчих (розшукових) дій. *Право і безпека*. 2012. № 4(46). С. 126–129.
10. Веліканов С.В. Інтерпретація терміна «факти та обставини» в контексті статті 84 Кримінального процесуального кодексу України. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2012. Вип. 12. С. 34–44.
11. Гловюк І.В. Повноваження слідчого судді у досудовому провадженні. *Митна справа*. 2012. № 6. Ч. 2. Кн. 2. С. 103–110.
12. Діденко О.Є. Судовий дозвіл на негласні дії та заходи, пов'язані з обмеженням прав громадян: порівняння існуючого порядку з новаціями проекту КПК України. URL:<http://www.corp-lguvd.lg.ua/d120112.html>
13. Єфименко І.М. Поняття та види інформації у кримінальному процесі України. *Митна справа*. 2012. № 6. Ч. 2. Кн. 1. С. 149–154.
14. Кучинська О.П. Принцип недоторканності житла чи іншого володіння особи у кримінальному процесі. *Вісник академії адвокатури України*. 2012. № 2(24). С. 125–129.
15. Кузнецов В.В., Сийплові М.В. Кримінальна відповідальність за притягнення як обвинуваченого завідомо невинуватої особи: монографія; за заг. ред. д.ю.н., професора В.І. Шакуна; передмова Г.О.Усатого. Ужгород: ЗакДУ, 2011. 284 с.
16. Лук'янчиков Є.Д. Зняття інформації з каналів зв'язку – засіб формування судових доказів. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. Сер.Право. 2012. № 1(5).
17. Луцик В.В. Правовий статус та повноваження прокурора за новим КПК України. *Митна справа*. 2013. № 1. Ч. 2. Кн. 1. С. 231–238.
18. Сийплові М.В. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності за новим кримінальним процесуальним законодавством України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2014. Вип. №24. Т. 4. С. 57–60.

19. Сийплові М.В. Суб'єкт згвалтування та насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом. *Тенденції та пріоритети реформування законодавства України*: матеріали Всеукр. Наук.-практ.конф., 12-13 груд. 2014 р. Херсон: Херсонський держ. універ. ВД "Гельветика", 2014. С.113–117.
20. Сийплові М.В. Особливості об'єктивної сторони притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. *Електронне наукове фахове видання «Порівняльно-аналітичне право» ДВНЗ «УжНУ»*. 2014. № 6. С. 282–285.
21. Сийплові М.В. Повернення обвинувального акта прокурору: сучасні проблеми та шляхи їх вирішення. *Збірник наукових праць «Науковий вісник публічного та приватного права»*. Київ: №2, 2017. С.298-301.
22. Сийплові М.В. Обман як ознака об'єктивної сторони притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право*. 2017. Вип. 44(2). С. 115-118.
23. Сисоєнко Г.І. До проблеми мови у кримінальному судочинстві України. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2012. № 4(7).
24. Скулиш Є. Негласні слідчі (розшукові) дії за кримінально процесуальним законодавством України. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 2(26).
25. Щербаковський М.Г. Нормативне регулювання використання спеціальних знань в новому Кримінальному процесуальному кодексі України. *Право і безпека*. 2012. № 4(46).
26. Юхно О.О. Окремі аспекти взаємодії слідчих та інших підрозділів органів внутрішніх справ під час розслідування злочинів. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2(57).

Тема 4. Процесуальні документи, що складаються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

*Практичні заняття – 2 год.
Самостійна робота – 7 год.*

Питання для обговорення

1. Поняття, система та види негласних слідчих (розшукових) дій.
2. Суб'єкти, які мають право здійснювати негласні слідчі (розшукові) дії, та їх повноваження.
3. Суб'єкти здійснення судового контролю щодо надання дозволів на проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні та їх повноваження.
4. Підстави і загальний порядок проведення негласних слідчих (розшукових) дій.
5. Порядок і строки розгляду клопотань про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії.
6. Ухвала слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії (порядок складання, реєстрації, передачі, зберігання, її реквізити та строк дії).

7. Проведення негласної слідчої (розшукової) дії до постановлення ухвали слідчого судді.

Ключові терміни та поняття до теми

Негласні слідчі (розшукові) дії: клопотання про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії; постанова про проведення негласних слідчих (розшукових) дій; повідомлення осіб, стосовно яких проводилися негласні слідчі (розшукові) дії; клопотання про втручання у приватне спілкування; клопотання про здійснення аудіо- відеоконтролю особи, місця; клопотання про накладення арешту на кореспонденцію; протокол огляду і виїмки кореспонденції; клопотання про зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж; клопотання про зняття інформації з електронних інформаційних систем; протокол щодо фіксації та збереження інформації, отриманої з телекомунікаційних мереж за допомогою технічних засобів та в результаті зняття відомостей з електронних інформаційних систем; клопотання про установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу; клопотання про спостереження за особою, річчю або місцем; клопотання про здійснення контролю за вчиненням злочину; постанова про виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації; протокол про виготовлення, утворення несправжніх (імітаційних) засобів для проведення конкретних негласних слідчих дій; клопотання про негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження.

Методичні рекомендації

Під час практичних занять та самостійної роботи студентам рекомендовано вивчення та опрацювання наведених у цьому посібнику нормативноправових актів та літератури відповідно до тем спеціального курсу. Складання студентами клопотань про дозвіл на проведення негласних слідчих (розшукових) дій, протоколів про результати негласних слідчих (розшукових) дій, а також доручень здійснюється за фабулами з урахуванням наступних рекомендацій:

- негласні слідчі (розшукові) дії проводяться виключно у кримінальному провадженні щодо тяжкого або особливо тяжкого злочину;
- вимоги до клопотань наведено у ст. 248 КПК України, а саме воно: а) складається на гербовому бланку органу досудового розслідування або прокуратури відповідного рівня у двох примірниках; б) оформлюється з дотриманням вимог секретного діловодства (гриф секретності, номер примірника, посилання на статтю ЗВДТ тощо).

Крім того:

- суб'єктом звернення до слідчого судді є слідчий за погодженням з прокурором або прокурор;
- підпис прокурора засвідчується гербовою печаткою;
- у додатках зазначається витяг з ЕРДР, в якому повинен бути зазначений слідчий або прокурор, який підписав клопотання;
- у клопотанні зазначаються відомості про особу, щодо якої необхідно провести НСРД (прізвище, ім'я, по батькові, число, місяць, рік народження);
- в описовій частині клопотання вказується посада, прізвище, ім'я, по батькові суб'єкта звернення про надання дозволу на проведення НСРД;

– у клопотанні не зазначається уповноважений оперативний підрозділ, який має виконувати НСРД;

порядок складання доручення визначено розділом III Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні, а також ст. 40, 41, 246 КПК України, а саме доручення: а) складається на гербовому бланку органу досудового розслідування або прокуратури відповідного рівня у двох примірниках; б) оформлюється з дотриманням вимог секретного діловодства (гриф секретності, номер примірника, посилання на статтю ЗВДТ тощо); в) повинно бути мотивованим, містити інформацію, яка необхідна для його виконання, чітко поставлене завдання, що підлягає вирішенню, строки його виконання, визначати конкретного прокурора, якому слід направляти матеріали в порядку, передбаченому ст. 252 КПК України; г) підписується слідчим або прокурором, що здійснює процесуальне керівництво досудовим розслідуванням;

– у дорученні необхідно передбачити порядок взаємодії між слідчим, прокурором і уповноваженим оперативним підрозділом, а також строки складання протоколів про хід і результати проведеної НСРД або її проміжного етапу;

– до доручення додається документ, що надає дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії (ухвала слідчого судді, постанова прокурора, слідчого тощо);

– порядок складання протоколу зазначено в положеннях розділу IV Інструкції та ст. 104–107, 252, 254 КПК України; – протокол про хід і результати проведеної негласної слідчої (розшукової) дії складається: а) із дотриманням вимог секретного діловодства; б) слідчим, якщо дія проводиться за його безпосередньої участі, в інших випадках

– уповноваженим працівником оперативного підрозділу і повинен відповідати загальним правилам фіксації кримінального провадження;

– у вступній частині протоколу зазначається прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол;

– окремо зазначається час складання протоколу і строк проведення НСРД;

– фотографії, отримані за результатами проведення НСРД, оформлюються у вигляді фототаблиці, яка вказується як додаток до протоколу;

– відповідно до ч. 3 ст. 107 КПК у матеріалах кримінального провадження зберігаються оригінальні примірники технічних носіїв інформації, зафіксованої під час процесуальної дії, резервні копії яких зберігаються окремо.

У зв'язку з цим до протоколу в конверті додається флеш-носій або оптичний диск з файлами (фотографіями);

– протокол про результати проведеної негласної слідчої (розшукової) дії з додатками не пізніше 24 годин з моменту припинення НСРД передається прокурору.

Під час занять використовується наступне методичне забезпечення:

– бланки та зразки процесуальних документів;

– слідча валіза; – технічні засоби фіксування (фотоапарат, відеокамера);

– матеріальні носії інформації з навчальними фото-, аудіо- та відео файлами;

– макети поштових відправлень;

– макети предметів, вилучених з вільного обігу;

– предмети побуту із зразками відбитків пальців рук та ДНК-профілю людини;

– несправжні (імітаційні) зразки грошових знаків.

Практичні заняття

На практичних заняттях студенти продовжують письмово вирішувати практичну ситуацію, додаткові умови якої наведені далі, і складають проекти необхідних кримінальних процесуальних документів. Умови ситуації досить загальні, що дає можливість кожному студенту виявити власний творчий підхід до окремих деталей події та особистих даних учасників ситуації. Частина процесуальних документів студенти, за вказівкою викладача, складають під час самостійної підготовки, які потім обговорюються з викладачем на практичних заняттях, а також захищаються студентом під час заліку з навчальної дисципліни.

Практична ситуація:

1. На підставі ухвали слідчого судді про арешт поштової кореспонденції установою зв'язку затримано 4 бандеролі, про що повідомлено слідчого для здійснення їх огляду та прийняття рішення про їх виїмку. Визначити скільки протоколів повинен скласти слідчий, і яких саме?

2. На підставі ухвали слідчого судді про арешт поштової кореспонденції установою зв'язку затримана посилка, яка оглянута та вилучена слідчим. У посилці, крім речових доказів, є інші предмети, що не будуть використовуватися як докази та не мають значення для досудового розслідування. Визначити, хто має право прийняти рішення про їх повернення адресату.

3. В ході досудового розслідування у кримінальному провадженні встановлено, що громадянин С. займається незаконним продажем вогнепальної зброї та вибухових пристроїв. Місце їх незаконного зберігання й можливі співники громадянина С. слідству невідомі. Прокурором винесена постанова про проведення контролю за вчиненням злочину у формі оперативної закупки у громадянина С. пістолета Макарова (ПМ) 9мм з 18 набоями до нього та гранати Ф-1 за 500 доларів США. Також отримано ухвалу слідчого судді про дозвіл на проведення аудіо-, відеоконтролю стосовно громадянина С. Місцем зустрічі для передачі вказаної зброї та боєприпасів С. призначив офісне приміщення ТОВ «Мисливство і рибалка».

4. Громадянин А. за попередньою змовою з громадянином Б. займаються ввезенням з-за кордону героїну, який зберігають у приміщенні однієї з аптек м. Харків та збувають за ціною з розрахунку 100 доларів США за 1 грам. Аптека належить на праві власності громадянину Б. Для підшукування покупців вони використовують різноманітні засоби зв'язку, у тому числі мобільні телефони та мережу Інтернет, дотримуючись при цьому правил та вимог конспірації. Чергову партію героїну з-за кордону вони планують отримати у другій половині поточного місяця та збути її шляхом відправки поштою до міста Черкаси на адресу громадянина В. За даним фактом слідчим відділом Управління СБ України зареєстроване кримінальне провадження.

Завдання:

Які рішення у відповідності до кримінальних процесуальних вимог у фабулах задач №3 та №4 повинні бути прийняті і ким. Скласти необхідні процесуальні документи.

Питання для контролю:

1. Загальні положення втручання у приватне спілкування та збереження отриманої інформації.
2. Аудіо-, відеоконтроль особи.
3. Накладення арешту на кореспонденцію.
4. Огляд і виїмка кореспонденції.
5. Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж.
6. Зняття інформації з електронних інформаційних систем.
7. Фіксація, збереження та дослідження інформації, отриманої з телекомунікаційних мереж за допомогою технічних засобів та в результаті зняття відомостей з електронних інформаційних систем.
8. Відмежування положень ст. 263, 268 КПК України від ст. 159 та п. 7 ч. 1 ст. 162 КПК України.

9. Завдання для самостійної та індивідуальної роботи:

Складання за умовами практичної ситуації проектів процесуальних документів за вказівкою викладача.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В.Я. Тація та ін. (глава 21 «Негласні слідчі (розшукові) дії»). – Т.1.
2. Про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: Інструкція від 16.11.2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5, затв. наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України, Адміністрації державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України.
3. Щодо розгляду слідчим суддею клопотань про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ: узагальнення судової практики від 11.03.2014 р. № 101-323/0/4-14.
4. Про окремі питання здійснення слідчим суддею суду апеляційної інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні: лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 29.01.2013 р. № 223-158/04-13.
5. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження: лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 05.04.2013 р. № 223-558/0/4-13.
6. Конституція України (ст. 30–32, 64).
7. Рішення Конституційного Суду України від 20.10.2011 р. № 12-рп/2011.
8. Рішення Конституційного Суду України від 20.01.2012 р. № 2-рп/2012.
9. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-ХІІ.

10. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю: наказ СБ України від 12.08.2005 р. № 440.
11. Про порядок організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.2013 р. № 939.
12. Рішення Європейського суду з прав людини щодо використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні.
13. Загальна декларація з прав людини від 10.12.1948 р.
14. Європейська конвенція про захист прав та основних свобод людини від 04.11.1950 р.
15. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1996 р.
16. Негласні слідчі (розшукові) дії та використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні: навч.-практ. посібник / С. С. Кудінов, Р. М. Шехавцов, О. М. Дроздов, С. О. Гриненко – 2-е вид., розшир. й допов. – Харків: Оберіг, 2015. – 424 с.
17. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Волохи проти України» від 02.11.2006 р.
18. Про телекомунікації: Закон України від 18.11.2003 р. № 1280-IV. 23
19. Про захист інформації в інформаційно телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 р. № 80/94-ВР.
20. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII.
21. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI.
22. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI.
23. Про поштовий зв'язок: Закон України від 04.10.2011 р. № 2759-III.
24. Статтю 163 (“Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер) та 387 (“Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування”) КК України.
25. Статті 15 (“Невтручання у приватне життя”) КПК України та 182 (“Порушення недоторканності приватного життя”) КК України.
26. Порядок складання клопотання про надання дозволу на проведення такої негласної слідчої (розшукової) дії, як накладення арешту, огляд і виїмка кореспонденції (ст. 261, 262 КПК).
27. Порядок складання клопотання про надання дозволу на зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263 КПК).
28. Порядок складання клопотання про надання дозволу на проведення зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст. 264 КПК).

Тема 5. Процесуальні документи слідчого щодо захисника, потерпілого, цивільного позивача (відповідача) та їх представників

Питання для обговорення

1. Визнання особи потерпілим та особливості забезпечення його прав.
2. Особливості залучення представників та законних представників у кримінальному провадженні.
3. Особливості залучення захисника у кримінальному провадженні.
4. Визнання особи свідком та особливості забезпечення його прав.

Ключові терміни та поняття до теми:

Пам'ятка про процесуальні права та обов'язки потерпілого. Форма і зміст протоколу допиту потерпілого. Форма і зміст постанови про відмову у визнанні потерпілим. Форма і зміст протоколу допиту свідка. Протокол одночасного допиту осіб. Форма і зміст постанови про залучення законного представника підозрюваного. Постанова про заміну законного представника підозрюваного. Форма і зміст постанови про залучення захисника. Постанова про доручення призначити адвоката для здійснення захисту за призначенням. Постанова про залучення захисника до окремої процесуальної дії. Постанова про залучення представника цивільного позивача (цивільного відповідача). Форма і зміст постанови про залучення представника потерпілого.

Методичні рекомендації

При підготовці до практичних занять необхідно ретельно опрацювати рекомендовану літературу і відповідні положення нормативно-правових актів слідчого щодо захисника, потерпілого, цивільного позивача (відповідача) та їх представників.

Процесуальними рішеннями є всі рішення органів досудового розслідування, прокурора, суду. Рішення слідчого прокурора приймаються у формі постанов. Постанова виноситься у випадках, передбачених кримінальним процесуальним законодавством, а також коли слідчий, прокурор визнає це за необхідне.

Відповідно до ч.5 ст.110 КПК України постанова слідчого, прокурора складається з: 1) вступної частини, яка повинна містити відомості про: місце і час прийняття постанови; прізвище, ім'я, по батькові, посаду особи, яка прийняла постанову; 2) мотивувальної частини, яка повинна містити відомості про: зміст обставин, які є підставами для прийняття постанови; мотиви прийняття постанови, їх обґрунтування та посилання на положення цього Кодексу; 3) резолютивної частини, яка повинна містити відомості про: зміст прийнятого процесуального рішення; місце та час (строки) його виконання; особу, якій належить виконати постанову; можливість та порядок оскарження постанови.

Постанова слідчого, прокурора виготовляється на офіційному бланку та підписується службовою особою, яка прийняла відповідне процесуальне рішення.

Постанова слідчого, прокурора, прийнята в межах компетенції згідно із законом, є обов'язковою для виконання фізичними та юридичними особами, прав, свобод чи інтересів яких вона стосується.

Необхідно звернути увагу на те, що відновлення досудового розслідування відбувається не тільки у разі, коли підстави для його зупинення перестали існувати, а й у разі потреби провадження слідчих (розшукових) чи інших процесуальних дій. Зупинене досудове розслідування відновлюється постановою слідчого, прокурора.

Закінчення досудового розслідування – це заключний етап досудового розслідування, в межах якого підводяться підсумки роботи слідчого, прокурора, аналізуються зібрані докази, завершується провадження процесуальних дій, відповідним учасникам кримінального провадження надається доступ до матеріалів досудового розслідування, приймається законне, обґрунтоване, вмотивоване рішення.

Досудове розслідування закінчується прийняттям одного з таких рішень: 1) про закриття кримінального провадження; 2) про звернення з клопотанням до суду про звільнення особи від кримінальної відповідальності; 3) про звернення з клопотанням до суду про застосування примусових заходів медичного характеру; 4) про звернення з клопотанням до суду про застосування примусових заходів виховного характеру; 5) про звернення до суду з обвинувальним актом (ч. 2 ст. 283 КПК).

Рішення про закриття кримінального провадження оформлюється постановою слідчого, прокурора та ухвалою суду (ст. 284 КПК).

Передумовою складання клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, обвинувального акту є повідомлення підозрюваного, його захисника, законного представника та захисника особи, відносно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру, про завершення досудового розслідування та надання доступу до матеріалів досудового розслідування. Відбувається відкриття сторонами кримінального провадження матеріалів, що письмово підтверджується із зазначенням найменування таких матеріалів.

Практичні заняття

На практичних заняттях студенти продовжують письмово вирішувати практичну ситуацію, додаткові умови якої наведені далі, і складають проекти необхідних кримінальних процесуальних документів. Умови ситуації досить загальні, що дає можливість кожному студенту виявити власний творчий підхід до окремих деталей події та особистих даних учасників ситуації. Частина процесуальних документів студенти, за вказівкою викладача, складають під час самостійної підготовки, які потім обговорюються з викладачем на практичних заняттях, а також захищаються студентом під час заліку з навчальної дисципліни.

Перше практичне заняття рекомендується розпочати з контрольної роботи по темі заняття, до якої можуть бути включені запропоновані контрольні запитання.

Практична ситуація №1:

Під час подальшого провадження досудового розслідування підозрюваний Зайчук О.В. захворів тяжкою хворобою, що перешкоджає його участі у кримінальному провадженні. У відповідності до витребуваних слідчим медичних документів і висновку лікарів Зайчук О.В. потребує довготривалого стаціонарного лікування.

Завдання: Дайте оцінку ситуації. Які процесуальні дії необхідно виконати слідчому та які процесуальні рішення прийняти за цих умов? З'ясуйте можливість виділення матеріалів відносно Зайчука О.В. в окреме провадження.

За умовами ситуації також потрібно:

- 1) винести постанову про виділення матеріалів досудового розслідування;
- 2) винести постанову про зупинення досудового розслідування;
- 3) винести постанову про відновлення досудового розслідування.

Практична ситуація №2:

Під час подальшого провадження слідчий зібрав достатньо доказів для закінчення досудового розслідування, про що повідомив відповідних учасників кримінального провадження і роз'яснив їм право на доступ до матеріалів досудового розслідування.

Потерпілий Кальченко С.П., підозрюваний Волков М.І. ознайомились з наданими матеріалами, про що були складені відповідні протоколи.

Завдання: В якій формі має бути закінчено досудове розслідування стосовно підозрюваного Волкова М.І. та відносно малолітнього Шелеста Ю.В., що було виділене в окреме провадження? Які процесуальні дії необхідно виконати слідчому, прокурору та які процесуальні рішення прийняти за цих обставин?

За умовами ситуації також потрібно:

- 1) скласти повідомлення про закінчення досудового розслідування;
- 2) скласти протокол про надання доступу до матеріалів досудового розслідування;
- 3) скласти повідомлення про відкриття сторонами кримінального провадження матеріалів;
- 4) скласти обвинувальний акт і додатки до нього;
- 5) постанову про закриття кримінального провадження.

Питання для контролю:

1. Що є підставою для зупинення досудового розслідування?
2. Як слід розуміти поняття «тяжка хвороба» у контексті підстави для зупинення досудового розслідування?
3. Що є передумовами прийняття рішення про зупинення досудового розслідування?
4. Яке рішення і ким може бути прийнято у разі, якщо у кримінальному провадженні два або більше підозрюваних, а підстави для зупинення досудового розслідування стосуються не всіх?
5. Що є підставою для оголошення розшуку підозрюваного?
6. Як процесуально оформити рішення про оголошення розшуку підозрюваного?
7. Що є підставою для відновлення досудового розслідування?
8. Як правильно обчислювати строк досудового розслідування при його зупиненні та відновленні?
9. Назвіть форми закінчення досудового розслідування.
10. Що є підставою закриття кримінального провадження?
11. З яких підстав і за якої умови кримінальне провадження може бути закрито слідчим?
12. Яким є порядок оскарження постанови слідчого, прокурора про закриття кримінального провадження?
13. Що є підставою звільнення особи від кримінальної відповідальності?
14. Які реквізити повинно містити клопотання прокурора про звільнення особи від кримінальної відповідальності?
15. Яким учасникам кримінального провадження повідомляється про закінчення досудового розслідування та надання доступу до матеріалів?

16. Хто складає обвинувальний акт після закінчення досудового розслідування?

9. Які реквізити повинен містити обвинувальний акт?

17. Які матеріали додаються до обвинувального акту?

18. Що є підставою для внесення клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру?

19. Що є підставою для внесення клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру?

20. Які реквізити повинно містити клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру?

21. Які реквізити повинно містити клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру?

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи:

Складання за умовами практичної ситуації проектів процесуальних документів за вказівкою викладача.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р. /Верховна рада України. Харків: Право, 2016. 82 с.

2. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг.ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І.Борисова, В.І. Тютюгіна. Т.2: Особлива частина /Ю.В.Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. Харків: Право, 2013. 1040 с.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. №4651-VI / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

4. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: наказ Генерального прокурора України від 19 грудня 2012 року № 4

5. Абламський С.Є. Окремі аспекти відшкодування шкоди, завданої злочинном потерпілому, у кримінальному судочинстві. *Право і безпека*. 2012. № 3(45). С. 154–159.

6. Данилюк Т.М. Сучасне забезпечення права на захист у кримінальному провадженні. *Форум права*. 2012. № 3. С. 158–162.

7. Корчева Т.В. Щодо питання реалізації прав учасників процесу у кримінальному провадженні за новим Кримінальним процесуальним кодексом України. *Форум права*. 2012. № 2. С. 367–371.

8. Кримінальний процесуальний кодекс України: структурно-логічні схеми і таблиці, типові бланки та зразки процесуальних документів: наук.практичний посіб. / авт. кол.: Р.Г. Андреев, Є.М. Блажівський, М.І. Гошовський та ін. Київ: Алерта, 2012. 736 с.

9. Куркін Н.В. Об'єкт і предмет захисту при забезпеченні безпеки суб'єктів кримінального процесу / Н.В. Куркін // Вісник Академії правових наук України. – 1998. – № 3. – С. 151–161.

10. Кузнецов В.В., Сийплові М.В. Кримінальна відповідальність за притягнення як обвинуваченого завідомо невинуватої особи: монографія; за заг. ред. д.ю.н., професора В.І. Шакуна; передмова Г.О.Усатого. Ужгород: ЗакДУ, 2011. 284 с.

11. Мала О.Р. Підготовка та пред'явлення прокурором позову у кримінальному провадженні: актуальні питання у світлі набрання чинності новим Кримінальним процесуальним кодексом України. *Часопис Академії адвокатури України*. 2012. № 4(17). С. 1–8.

12. Міщенко С.М. Слідчий суддя як суб'єкт реалізації судового контролю під час здійснення досудового розслідування: окремі аспекти. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2012. № 6(9). С. 88–96.

13. Молдован А.В. Кримінальний процес України. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 368 с.

14. Пилюпенко Д.О. Функція прокурора на стадії досудового розслідування кримінальної справи. *Часопис Академії адвокатури України*. 2012. № 2(15). С. 1–5.

15. Сафроняк Р. Процесуальне становище сторони обвинувачення. *Вісник прокуратури*. 2013. № 4. С. 67–73.

16. Сафроняк Р. Учасники кримінального процесу та їх процесуальне становище у контексті КПК України 2012 року. *Вісник прокуратури*. 2012. № 11. С. 33–42.

47. Толокольніков С.В. Право юридичної особи на відшкодування немайнової шкоди в кримінальному судочинстві за КПК України 2012 року. *Часопис Академії адвокатури України*. 2012. № 4(17). С. 1–5.

48. Туманянц А.Р. Суб'єкти оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого або прокурора під час досудового розслідування (за КПК України 2012 рік). *Форум права*. 2012. № 3. С. 769–776.

Змістовний модуль 2

Тема 6. Процесуальні документи, що складаються під час повідомлення про підозру.

*Практичні заняття – 2 год.
Самостійна робота – 8 год.*

Питання для обговорення

1. Форма і зміст письмового повідомлення про підозру.
2. Визначення обсягу підозри і кваліфікації дій підозрюваного.
3. Вивчення прокурором особи підозрюваного.
4. Особливості зміни повідомлення про підозру.
5. Особливості допиту підозрюваного.

Ключові терміни та поняття до теми:

Форма і зміст письмового повідомлення про підозру; вручення повідомлення про підозру, зміна повідомлення про підозру. Форма і зміст клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу підозрюваного для участі в розгляді клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Форма і зміст повідомлення затриманій особі підстав затримання, сутності підозри і прав підозрюва-

ного. Форма і зміст протоколу про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину.

Методичні рекомендації

При підготовці до практичних занять необхідно ретельно опрацювати рекомендовану літературу і відповідні положення нормативно-правових актів з питань повідомлення про підозру під час досудового розслідування. Процесуальний порядок повідомлення про підозру. Процесуальний порядок повідомлення про нову підозру або зміну раніше повідомленої підозри. Форма і зміст письмового повідомлення про підозру.

Умови та підстави зупинення досудового розслідування. Відновлення досудового розслідування. Форма і зміст постанов про: зупинення досудового слідства; оголошення розшуку підозрюваного; відновлення у досудовому слідстві.

Підсумкові рішення досудового розслідування. Закриття кримінального провадження. Дії працівників органів Національної поліції на завершальному етапі досудового розслідування. Клопотання про ознайомлення з матеріалами досудового розслідування. Обвинувальний акт. Реєстр матеріалів досудового розслідування. Клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру. Клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру. Клопотання про продовження строку досудового розслідування. Повідомлення про закінчення досудового розслідування. Протокол ознайомлення з матеріалами досудового розслідування.

Практичні заняття

На практичних заняттях студенти продовжують письмово вирішувати практичну ситуацію, додаткові умови якої наведені далі, і складають проекти необхідних кримінальних процесуальних документів. Умови ситуації досить загальні, що дає можливість кожному студенту виявити власний творчий підхід до окремих деталей події та особистих даних учасників ситуації. Частина процесуальних документів студенти, за вказівкою викладача, складають під час самостійної підготовки, які потім обговорюються з викладачем на практичних заняттях, а також захищаються студентом під час заліку з навчальної дисципліни.

Практичне заняття рекомендується розпочати з контрольної роботи по темі заняття, до якої можуть бути включені запропоновані контрольні запитання.

Практична ситуація:

Під час досудового розслідування слідчому необхідно за наявними доказів повідомити про підозру свідка Зарубіну О.Д. Втім, як з'ясувалося, Зарубіна О.Д. на цей час перебувала у Польщі у тривалому відрядженні.

Завдання: Яким чином забезпечити повідомлення про підозру Зарубіної О.Д.

Питання для контролю:

1. Яка форма і зміст письмового повідомлення про підозру.
2. На підставі чого і хто саме визначає обсяг підозри і кваліфікує дій підозрюваного.
3. Підстави зміни повідомлення про підозру.
4. В чому особливості допиту підозрюваного.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р. /Верховна рада України. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг.ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І.Борисова, В.І. Тютюгіна. Т.2: Особлива частина /Ю.В.Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. Харків: Право, 2013. 1040 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. №4651-VI / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
4. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: наказ Генерального прокурора України від 19 грудня 2012 року № 4.
5. Єні О.В. Оцінка прокурором обставин, які характеризують особу обвинуваченого URL: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/Chaau/2012-4/12eovhoo.pdf>
14. Мархевка О.В. Участь перекладача у провадженні процесуальних дій. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2012. Вип. 4. С. 350–361.
15. Пилипенко Д.О. Функція прокурора на стадії досудового розслідування кримінальної справи. *Часопис Академії адвокатури України*. 2012. № 2(15). С. 1–5.
16. Сафроняк Р. Процесуальне становище сторони обвинувачення. *Вісник прокуратури*. 2013. № 4. С. 67–73.
17. Сийплові М.В. Штучне створення доказів обвинувачення або інша фальсифікація як кваліфікуюча ознака притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. Актуальні проблеми удосконалення кримінального законодавства України: тези доп. міжвідом. наук.-практ. конф. (Київ, 25 травня 2007 р.) / Ред. кол.: Є. М. Моїсеєв, О. М. Джужа, О. М. Костенко та ін. Київ: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2007. С. 162–164.
18. Сийплові М.В. Кримінально-правова кваліфікація притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Сер. Право. 2007. Вип. 7. С. 354–356.
19. Сийплові М.В. Кваліфікація притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. Розвиток України в ХХІ столітті: економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та правові проблеми: зб. тез доп. II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Тернопіль: ПП Созанський А. М., 2008. С. 102–104.
20. Сисоєнко Г.І. До проблеми мови у кримінальному судочинстві України. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2012. № 4(7).
21. Чурікова І.В. Місце принципу всебічності, повноти й об'єктивності дослідження обставин справи у новому Кримінальному процесуальному кодексі України. *Митна справа*. 2012. № 6. Ч. 2. – Кн. 1.

Тема 7. Процесуальні документи, що складаються під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження

*Практичні заняття – 2 год.
Самостійна робота – 8 год.*

Питання для обговорення

1. Виклик слідчим, прокурором.
2. Застосування примусового заходу у вигляді приводу. Форма і зміст процесуальних актів про привід.
3. Клопотання прокурора про накладення грошового стягнення.
4. Клопотання прокурора про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом.
5. Клопотання прокурора про відсторонення від посади.
6. Особливості процесуального оформлення тимчасового доступу до речей і документів, тимчасового вилучення майна, арешту майна.
7. Загальні вимоги до клопотань про застосування запобіжного заходу.
8. Форма і зміст клопотань прокурора про: особисте зобов'язання; особисту поруку; домашній арешт; заставу; застосування електронних засобів контролю; тримання під вартою; продовження строків тримання під вартою; скасування чи зміну запобіжного заходу.

Ключові терміни та поняття до теми:

Додержання прокурором загальних правил застосування заходів забезпечення кримінального провадження. форма і зміст письмового виклику (повістка), порядок здійснення виклику. Клопотання прокурора (слідчого) про привід підозрюваного, свідка. Форма і зміст клопотань про: накладення грошового стягнення; тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом; відсторонення від посади; тимчасовий доступ до речей і документів; тимчасове вилучення майна; арешт майна. Підстави та мета застосування запобіжних заходів. Загальні вимоги до клопотань про застосування запобіжного заходу. Форма і зміст клопотань про: особисте зобов'язання; особисту поруку; домашній арешт; заставу; застосування електронних засобів контролю; тримання під вартою; продовження строків тримання під вартою; скасування чи зміну запобіжного заходу.

Методичні рекомендації

При підготовці до практичних занять необхідно ретельно опрацювати лекційний матеріал, рекомендовану літературу і відповідні положення нормативно-правових актів з питань застосування заходів забезпечення кримінального провадження

Рекомендовані джерела інформації:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р. /Верховна рада України. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг.ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І.Борисова, В.І. Тютюгіна. Т.2: Особлива частина /Ю.В.Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. Харків: Право, 2013. 1040 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. №4651-VI / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
4. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: наказ Генерального прокурора України від 19 грудня 2012 року № 4.
5. Благута Р.І. Привід як захід забезпечення кримінального провадження на стадії досудового розслідування. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Сер.юридична.* 2012. Вип. 4. С. 380–392.

6. Вільгушинський М.Й. До питання застосування домашнього арешту як запобіжного заходу відповідно до Кримінального процесуального кодексу України. *Адвокат*. 2012. № 11(146). С. 9–13.

7. Гловюк І.В. Повноваження слідчого судді у досудовому провадженні. *Митна справа*. 2012. № 6. Ч. 2. Кн. 2. С. 103–110.

8. Ковалева Н.В. Діяльність суду під час досудового провадження як одна із складових інституту оскарження. *Часопис Академії адвокатури України*. 2012. № 3(16). С. 1–5.

9. Кожевніков Г. Заходи забезпечення кримінального провадження. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. № 3(27). С. 68–70.

10. Міщенко С.М. Слідчий суддя як суб'єкт реалізації судового контролю під час здійснення досудового розслідування: окремі аспекти. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2012. № 6(9). С. 88–96.

11. Смоков С.М. Види обмежень конституційних прав громадян у новому Кримінальному процесуальному кодексі України. *Форум права*. 2012. № 2. С. 628–632.

12. Сорока С.О. Процесуальний порядок затримання. *Митна справа*. 2012. № 3. Ч. 2. Кн. 1. С. 151–155.

13. Сторожик Я.Б. Зміст заходів кримінально-процесуального примусу при наданні міжнародної правової допомоги у кримінальному провадженні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Сер. юридична* 2012. Вип. № 3. С. 450–459.

Тема 8. Процесуальні документи прокурора

Практичні заняття – 2 год.

Самостійна робота – 7 год.

Питання для обговорення

1. Форма і зміст процесуальних актів прокурора.
3. Клопотання прокурора про накладення грошового стягнення.
4. Клопотання прокурора про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом.
5. Клопотання прокурора про відсторонення від посади.
6. Загальні вимоги до клопотань про застосування запобіжного заходу.
7. Форма і зміст клопотань прокурора про: особисте зобов'язання; особисту поруку; домашній арешт; заставу; застосування електронних засобів контролю; тримання під вартою; продовження строків тримання під вартою; скасування чи зміну запобіжного заходу.

Ключові терміни та поняття до теми:

Процесуальний нагляд прокурора за здійсненням досудового розслідування. Прокурор як суб'єкт прийняття і оформлення кримінальних процесуальних рішень під час судового кримінального провадження. Значення для цього професійних навичок. Відповідальність за прийняття рішення (моральна, дисциплінарна, криміна-

льна, цивільно-правова). Розумово-вольова та логічна сторони прийняття прокурором рішень у кримінальному судовому провадженні. Класифікація процесуальних актів прокурора, їх законність, обґрунтованість, вмотивованість, справедливість, переконливість, логічність, грамотність і культурність, індивідуальна визначеність, оптимальність і ефективність. Загальна характеристика найбільш важливих видів процесуальних актів прокурора у судовому кримінальному провадженні.

Правові підстави і процесуальний порядок зміни та висунення прокурором додаткового обвинувачення в суді, процедура судового розгляду у разі прийняття прокурором таких рішень. Структура і зміст нового обвинувального акта прокурора при зміні обвинувачення в суді, а також клопотання про розгляд додаткового обвинувачення в одному провадженні з первісним обвинуваченням. Підстави, порядок укладання і затвердження угоди про визнання винуватості. Вирок на підставі угоди та наслідки його невиконання. Особливості оскарження вироків, ухвалених на підставі угод.

Форма і зміст угоди, обставини, які повинен враховувати прокурор при її складанні.

Складання прокурором апеляційної скарги на судові рішення у кримінальному провадженні, її форма і зміст. Складання прокурором касаційної скарги на судові рішення у кримінальному провадженні, її форма і зміст. Складання прокурором заяви про перегляд судового рішення у кримінальному провадженні за нововиявленими обставинами, її форма і зміст.

Методичні рекомендації

При підготовці до практичних занять необхідно ретельно опрацювати лекційний матеріал, рекомендовану літературу і відповідні положення нормативно-правових актів з питань складання та застосування процесуальних документів прокурором.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна рада України. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. Т.2: Особлива частина / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. Харків: Право, 2013. 1040 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. №4651-VI / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
4. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: наказ Генерального прокурора України від 19 грудня 2012 року № 4
5. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року / *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. 232 с.
6. Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 1997 року № 8.
7. Андросюк В.Г. Психологія слідчої діяльності: навч. посіб. Київ: Правова єдність, 2009. Розділ 2. С. 27–35.

8. Арешонков В.В. Загальні засади судової експертизи за новим Кримінальним процесуальним кодексом України: порівняльно-правовий аналіз. *Митна справа*. 2012. № 6. Ч. 2. Кн. 1. С. 162–168.
9. Борозенний І.О. Особливості використання мережі Інтернет та автоматизованих інформаційно-пошукових систем для забезпечення проведення негласних слідчих (розшукових) дій. *Право і безпека*. 2012. № 4(46). С. 126–129.
10. Веліканов С.В. Інтерпретація терміна «факти та обставини» в контексті статті 84 Кримінального процесуального кодексу України. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2012. Вип. 12. С. 34–44.
11. Гловюк І.В. Повноваження слідчого судді у досудовому провадженні. *Митна справа*. 2012. № 6. Ч. 2. Кн. 2. С. 103–110.
12. Кузнецов В.В., Сийплові М.В. Кримінальна відповідальність за притягнення як обвинуваченого завідомо невинуватої особи: монографія; за заг. ред. д.ю.н., професора В.І. Шакуна; передмова Г.О.Усатого. Ужгород: ЗакДУ, 2011. 284 с.
13. Луцик В.В. Правовий статус та повноваження прокурора за новим КПК України. *Митна справа*. 2013. № 1. Ч. 2. Кн. 1. С. 231–238.
14. Сийплові М.В. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності за новим кримінальним процесуальним законодавством України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2014. Вип. №24. Т. 4. С. 57–60.
15. Сийплові М.В. Суб'єкт зґвалтування та насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом. *Тенденції та пріоритети реформування законодавства України: матеріали Всеукр. Наук.-практ.конф., 12-13 груд. 2014 р. Херсон: Херсонський держ. універ. ВД "Гельветика", 2014. С.113–117.*
16. Сийплові М.В. Особливості об'єктивної сторони притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. *Електронне наукове фахове видання «Порівняльно-аналітичне право» ДВНЗ «УжНУ»*. 2014. № 6. С. 282–285.
17. Сийплові М.В. Повернення обвинувального акта прокурору: сучасні проблеми та шляхи їх вирішення. *Збірник наукових праць «Науковий вісник публічного та приватного права»*. Київ: №2, 2017. С.298-301.
18. Сийплові М.В. Обман як ознака об'єктивної сторони притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Право*. 2017. Вип. 44(2). С. 115-118.
19. Сисоєнко Г.І. До проблеми мови у кримінальному судочинстві України. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2012. № 4(7).
20. Щербаковський М.Г. Нормативне регулювання використання спеціальних знань в новому Кримінальному процесуальному кодексі України. *Право і безпека*. 2012. № 4(46).
21. Юхно О.О. Окремі аспекти взаємодії слідчих та інших підрозділів органів внутрішніх справ під час розслідування злочинів. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2(57).

Тема 9. Процесуальні документи адвоката

Практичні заняття – 2 год.

Питання для обговорення

1. Форма і зміст процесуальних актів адвоката.
2. Клопотання про ознайомлення з матеріалами кримінального провадження.
3. Клопотання про побачення із підзахисним.
4. Скарга на бездіяльність слідчого.
5. Скарга на постанову про закриття кримінального провадження.
6. Клопотання адвоката про тимчасовий доступ до речей і документів.
7. Клопотання про визнання доказів недопустимими.
8. Клопотання про допит свідка.

Ключові терміни та поняття до теми:

Клопотання про ознайомлення з матеріалами кримінального провадження. Клопотання про побачення з підзахисним. Скарга на бездіяльність слідчого. Скарга на постанову про закриття кримінального провадження. Адвокатський запит (в порядку ст. 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність. Клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів. Клопотання про визнання доказу недопустимим. Апеляційна скарга на ухвалу про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Заява про відвід судді. Клопотання про допит свідка. Заперечення проти дій головуючого судді. Заява щодо захисту прав людини.

Методичні рекомендації

При підготовці до практичних занять необхідно ретельно опрацювати лекційний матеріал, рекомендовану літературу і відповідні положення нормативно-правових актів з питань складання та застосування процесуальних документів адвокатом.

Література до теми із попереднього практичного №7**Тема 10. Процесуальні документи слідчого судді в кримінальному провадженні**

Практичні заняття – 4 год.

Самостійна робота – 7,5 год.

Ключові терміни та поняття до теми:

Слідчий суддя. Обрання слідчого судді та його функції. Розгляд клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Розгляд клопотань скарг потерпілого та адвоката в інтересах підзахисного (довірителя потерпілого). Розгляд клопотань про продовження процесуальних строків. Розгляд клопотань про обрання запобіжних заходів та інше.

Методичні рекомендації

При підготовці до практичних занять необхідно ретельно опрацювати лекційний матеріал, рекомендовану літературу і відповідні положення нормативно-правових актів з питань порядку розгляду клопотань та скарг слідчим суддею, процесуального оформлення їх результатів.

Під час роботи по цій темі студенти повинні розглянути широке коло питань, які стосуються роботи слідчого судді.

Необхідно також враховувати, що процесуальні дії можуть бути проведені лише після винесення відповідної ухвали слідчим суддею у відповідності до вимог КПК.

Крім того, слід враховувати особливості проведення та процесуального оформлення слідчих (розшукових) дій з участю малолітніх або неповнолітніх осіб.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть види слідчих (розшукових) дій, які проводяться з участю слідчого судді.
2. Хто вправі здійснювати контроль у кримінальному провадженні за дотриманням прав та основоположних свобод особи?
3. Яку процесуальну роль у кримінальному провадженні здійснює слідчий суддя, а яку - прокурор?
4. Які особи беруть участь у проведенні слідчих (розшукових) дій?
5. У який період доби дозволяється проводити слідчі (розшукові) дії?
6. Які слідчі (розшукові) дії проводяться з участю понятих?
7. У чому полягають особливості проведення слідчих (розшукових) дій на підставі ухвали слідчого судді?
8. Які слідчі (розшукові) дії можна проводити до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань?

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи:

Складання за умовами практичної ситуації проектів процесуальних документів за вказівкою викладача.

Література до теми із попереднього практичного №7

Орієнтовна тематика контрольних робіт

1. Конституційні засади кримінального провадження, їх значення та зміст.
2. Поняття, зміст та форма кримінального провадження.
3. Завдання кримінального провадження в сучасних умовах розбудови правової держави.
4. Система і стадії кримінального провадження.
5. Дія кримінального процесуального закону в просторі, в часі та за колом осіб.
6. Здійснення правосуддя судом.
7. Види підсудності.
8. Свідок, особливості участі свідка у кримінальному провадженні.
9. Понятий і випадки його обов'язкової участі у провадженні.
10. Обставини, які виключають можливість залучення особи в якості понятого.
11. Заставадавець і характер його участі у кримінальному провадженні.
12. Перекладач у кримінальному провадженні, його права і обов'язки.
13. Експерт, права і обов'язки експерта.
14. Обставини, які виключають участь особи в якості експерта.
15. Спеціаліст, права та обов'язки спеціаліста.
16. Секретар судового засідання і судовий розпорядник у кримінальному провадженні.

- 17.Поняття та класифікація доказів та їх джерел.
- 18.Підслідність та її види.
- 19.Об'єднання і виділення матеріалів досудового провадження.
- 20.Строки досудового розслідування і порядок його продовження.
- 21.Поняття і види слідчих (розшукових) дій.
- 22.Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій.
- 23.Допит свідка, потерпілого і особливості їх проведення.
- 24.Особливості допиту малолітньої та неповнолітньої особи.
- 25.Проведення допиту, впізнання у режимі відеоконференції під час досудового розслідування.
- 26.Загальні обмеження проникнення до житла особи або іншого володіння.
- 27.Загальні умови проведення обшуку.
- 28.Особистий обшук.
- 29.Загальні вимоги до проведення огляду місцевості, огляду трупа, пов'язаного з ексгумацією.
- 30.Проведення освідування підозрюваного, свідка чи потерпілого: підстави та порядок слідчого чи прокурора під час досудового розслідування.
- 31.Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.
- 32.Ухвали слідчого судді, які підлягають оскарженню під час досудового розслідування.
- 33.Порядок оскарження ухвал слідчого судді.
- 34.Оскарження слідчим рішень, дій чи бездіяльності прокурора.
- 35.Види рішень за результатами розгляду скарги на рішення, дії чи бездіяльність прокурора.
- 36.Підготовче судове провадження як обов'язкова і самостійна стадія кримінального провадження: підстави проведення і процедури.
- 37.Вирішення питань пов'язаних з підготовкою до судового розгляду.
- 38.Закінчення підготовчого провадження і призначення судового розгляду.
- 39.Матеріали кримінального провадження та право ознайомлення з ними.
- 40.Завдання і значення стадії судового розгляду у кримінальному провадженні.
- 41.Особливості реалізації засад кримінального провадження на стадії судового розгляду.
- 42.Суд, сторони та інші учасники судового розгляду, їх процесуальне становище.
- 43.Строки і загальний порядок судового розгляду.
- 44.Підстави та порядок обрання, скасування або зміна запобіжного заходу в суді.
- 45.Проведення експертизи за ухвалою суду.
- 46.Підстави та порядок застосування заходів забезпечення кримінального провадження під час судового розгляду.
- 47.Кримінальне провадження на підставі угод. Види угод, їх ініціювання та умови укладання.
- 48.Загальний порядок судового провадження на підставі угоди.
- 49.Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення.
- 50.Відшкодування шкоди потерпілому у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення.

51.Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб.

52.Особливості притягнення до кримінальної відповідальності окремої категорії осіб, їх затримання і обрання запобіжного заходу.

53.Загальні правила кримінального провадження щодо неповнолітніх.

Питання підсумкового контролю занять студентів

1. Сутність і значення процесуальної форми при складанні прокурором кримінальних процесуальних актів.
2. Поняття кримінальної процесуальної фіксації досудового розслідування.
3. Кримінальні процесуальні акти досудового розслідування, їх сутність, значення і правова природа.
4. Види процесуальних документів у кримінальному провадженні на досудовому розслідуванні.
5. Загальні вимоги, яким мають відповідати кримінальні процесуальні документи досудового розслідування.
6. Структура, зміст і вимоги до постанови слідчого (прокурора) як кримінального процесуального документа.
7. Структура, зміст і вимоги до протоколу слідчої (розшукової) дії як кримінального процесуального документа.
8. Структура, зміст і вимоги до протоколу негласної слідчої (розшукової) дії як кримінального процесуального документа.
9. Види оглядів. Складання слідчим протоколу огляду місця події, форма і зміст протоколу огляду.
10. Порядок реєстрації заяви, повідомлення про кримінальне правопорушення у Єдиному реєстрі досудових розслідувань, складання первинних облікових документів.
11. Перевірка повідомлення про злочин, визначення прокурором переліку невідкладних слідчих (розшукових) дій після реєстрації кримінального правопорушення.
12. Форма і зміст процесуальних актів прокурора, які відносяться до загальних положень досудового слідства.
13. Визначення прокурором підслідності кримінального провадження і місця його проведення, форма і зміст постанови про направлення кримінального провадження за підслідністю.
14. Форма і зміст постанови про об'єднання кримінальних проваджень в одне провадження.
15. Форма і зміст постанови про виділення кримінального провадження в окреме провадження.
16. Строки досудового розслідування, форма і зміст клопотання про їх продовження.
17. Форма і зміст постанови про повну або часткову відмову в задоволенні клопотання сторони захисту або потерпілого і його представників.
18. Порядок попередження учасників досудового розслідування про недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

19. Форма і зміст постанови прокурора про створення слідчої групи для розслідування особливо складного кримінального провадження.
20. Форма, зміст і порядок складання процесуальних документів про допит свідка, потерпілого.
21. Підстави і процесуальний порядок допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні. Форма і зміст клопотання про такий допит.
22. Процесуальні і тактичні особливості допиту як свідка малолітньої або неповнолітньої особи.
23. Форма і зміст процесуальних документів про пред'явлення особи, речей, трупа для впізнання.
24. Процесуальний порядок проведення впізнання у режимі відеоконференції під час досудового розслідування. Складання протоколу такого впізнання.
25. Складання процесуальних документів про проникнення до житла чи іншого володіння особи з метою проведення слідчих (розшукових) дій.
26. Проведення слідчим обшуку. Форма і зміст процесуальних документів про проведення обшуку.
27. Організація проведення слідчого експерименту. Форма і зміст протоколу слідчого експерименту.
28. Підстави і порядок проведення освідування особи. Форма і зміст постанови і протоколу освідування.
29. Залучення експерта і призначення експертизи, отримання зразків для експертизи. Форма і зміст процесуальних документів щодо призначення експертизи і одержання зразків для експертного дослідження.
30. Загальні вимоги до проведення негласних слідчих (розшукових) дій.
31. Форма, зміст і порядок складання процесуальних документів прокурором про підготовку і проведення негласних слідчих (розшукових) дій.
32. Форма і зміст постанови про проведення негласної слідчої (розшукової) дії.
33. Форма, зміст, порядок повідомлення осіб, стосовно яких проводилися негласні слідчі (розшукові) дії.
34. Форма і зміст клопотання прокурора про втручання у приватне спілкування.
35. Форма і зміст клопотання прокурора про здійснення аудіо-, відеоконтролю особи, місця.
36. Форма і зміст клопотання прокурора про накладення арешту на кореспонденцію, протоколу огляду і виїмки кореспонденції.
37. Форма і зміст клопотання прокурора про зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, про зняття інформації з електронних інформаційних систем; протоколу щодо фіксації та збереження інформації, отриманої з телекомунікаційних мереж за допомогою технічних засобів і в результаті зняття відомостей з електронних інформаційних систем.
38. Форма і зміст клопотання прокурора про установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу.
39. Форма і зміст клопотання про спостереження за особою, річчю або місцем.
40. Форма і зміст клопотання про здійснення контролю за вчиненням злочину.

41. Форма і зміст постанови прокурора про виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації.
42. Форма і зміст клопотання про негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження.
43. Форма і зміст письмового повідомлення про підозру; вручення повідомлення про підозру, зміна повідомлення про підозру.
44. Форма і зміст клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу підозрюваного для участі в розгляді клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.
45. Форма і зміст повідомлення затриманій особі підстав затримання, сутності підозри і прав підозрюваного.
46. Форма і зміст протоколу про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину.
47. Додержання прокурором загальних правил застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
48. Форма і зміст письмового виклику (повістка), порядок здійснення виклику.
49. Клопотання про привід підозрюваного, свідка.
50. Форма і зміст клопотання прокурора про накладення грошового стягнення.
51. Форма і зміст клопотання прокурора про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом.
52. Форма і зміст клопотання прокурора про відсторонення від посади.
53. Форма і зміст клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів.
54. Форма і зміст клопотання про тимчасове вилучення майна; арешт майна.
55. Підстави та мета застосування запобіжних заходів.
56. Загальні вимоги до клопотань прокурора про застосування запобіжного заходу.
57. Форма і зміст клопотань прокурора про особисте зобов'язання, особисту поруку.
58. Форма і зміст клопотання прокурора про домашній арешт.
59. Форма і зміст клопотання прокурора про заставу.
60. Форма і зміст клопотання прокурора про застосування електронних засобів контролю.
61. Форма і зміст клопотання прокурора про тримання під вартою, продовження строків тримання під вартою.
62. Форма і зміст клопотання прокурора про скасування чи зміну запобіжного заходу.
63. Форма і зміст постанови прокурора про зупинення досудового слідства, оголошення розшуку підозрюваного, відновлення досудового слідства.
64. Форма і зміст постанови прокурора про закриття кримінального провадження.
65. Форма і зміст клопотання прокурора про звільнення особи від кримінальної відповідальності.
66. Форма і зміст доручення прокурора слідчому про направлення повідомлення стороні захисту про закінчення досудового слідства та надання доступу до матеріалів досудового слідства.

67. Форма і зміст повідомлення підозрюваному, його захиснику, законному представнику та захиснику особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру, про завершення досудового розслідування та надання доступу до матеріалів досудового розслідування.
68. Складання обвинувального акта. Форма і зміст обвинувального акта та додатків до нього.
69. Структура і зміст нового обвинувального акта, який складає прокурор при зміні та висуненні додаткового обвинувачення.
70. Складання прокурором постанови про відмову від підтримання державного обвинувачення, її форма і зміст.
71. Складання прокурором угоди між прокурором та обвинуваченим про визнання винуватості, її форма і зміст.
72. Складання прокурором апеляційної скарги на судові рішення у кримінальному провадженні, її форма і зміст.
73. Складання прокурором касаційної скарги на судові рішення у кримінальному провадженні, її форма і зміст.
74. Складання прокурором заяви про перегляд судового рішення у кримінальному провадженні за нововиявленими обставинами, її форма і зміст.

ФАБУЛИ НАВЧАЛЬНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ

- 08 липня 2019 року приблизно о 12.00 годині в м. Ужгороді по вул. Капушанська, 61/1 в приміщенні магазину «Взуття» Муратова О.А. діючи умисно, з корисливих спонукань, усвідомлюючи протиправний характер своїх дій, їх караність та настання суспільно-небезпечних наслідків, заздалегідь знаючи, що наявні в неї чотири грошові купюри в сумі 200 гривень номіналом по 50 гривень кожна з однаковим серійним номером КТ 1040319, є підробленими та не відповідають справжнім грошовим знакам, незаконно збула їх шляхом купівлі черевик, продавцю вищевказаного магазину – Штець Віталіні Михайлівні, цим самим заподіяла власниці магазину «Взуття» - потерпілій Цалан Тетяні Іванівні матеріальної шкоди на вищевказану суму.
- Іванов Іван Іванович 23.02.2019 року близько 02 години 00 хвилин, перебуваючи в приміщенні залу очікування залізничного вокзалу, що за адресою м.Мукачево, вул. Вокзальна 3, діючи умисно, повторно, з корисливих спонукань, усвідомлюючи протиправний характер своїх дій їх караність та настання суспільно небезпечних наслідків, скориставшись тим, що є непомічений сторонніми особами, шляхом вільного доступу, за попередньою змовою з невстановленою досудовим розслідуванням особою, таємно викрали дорожню валізу червоно-сірого кольору марки «Kaimar», в середині якої знаходилася жіноча сумочка коричневого кольору з шкірозамінника без маркування, з грошовими коштами в сумі 15000 грн., а також скляну пляшку вина марки «Sangria» об'ємом 0,7 літра, загальна вартість викрадених речей становить 1555 гривень, в результаті чого потерпілому Петрову Сергію Сергійовичу спричинено матеріальної шкоди на загальну суму 16555 гривень.
- 20 лютого 2019 року приблизно о 10 годині 00 хвилин Іванов Іван Іванович знаходячись в м. Мукачево, по вул. І. Франка, неподалік військового полігону,

- незаконно, без відповідного законом дозволу набув у власність патрони в кількості 15 штук з маркуванням «270 84», які є боєприпасами - бойовими патронами військового взірця, калібру 5,45x39 мм із стандартними кулями (7Н6) та придатні для проведення пострілів, виготовлені промисловим способом, призначені для стрільби із автоматів системи Калашникова «АК-47», його модифікацій та іншої зброї відповідного калібру, та які в подальшому умисно, усвідомлюючи протиправний характер своїх дій, їх караність та настання суспільно небезпечних наслідків, носив з собою з 10 години 00 хвилин 20 лютого 2019 року по 13 годину 30 хвилин 15 квітня 2019 року, тобто до моменту виявлення та вилучення поліцейськими в ході огляду в приміщенні Мукачівського ВП за адресою м. Мукачево, вулиця Я. Мудрого, 8.
4. Петров Петро Петрович 25 серпня 2018 року о 07 год. 00 хв., перебуваючи на полюванні у лісовому масиві урочища «Тупча» поблизу смт. Чинадієво Мукачівського району, діючи умисно, незаконно придбав, шляхом привласнення знайденого поліетиленового пакета із сухим листям рослини коноплі, який незаконно зберігав без мети збуту за місцем свого проживання до 27 лютого 2019 року - часу проведення обшуку домоволодіння за адресою: смт. Чинадієво, вул. Польова, 12, в ході якого в двох шафах кімнати побутового призначення працівниками поліції було виявлено та вилучено дві безбарвні прозорі скляні ємності об'ємом 1 та 3 літрів, в яких знаходилася подріблена речовина рослинного походження зеленого кольору, яка згідно висновку експерта Закарпатського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру №6/200 від 25.03.2019 є канабісом, вагою в перерахунку на суху речовину 33,2816 та 6,2778 грам, який відноситься до особливо небезпечних наркотичних засобів, обіг якого заборонений.
  5. 22 серпня 2019 року о 07 годині 00 хвилин Добош Михайло Михайлович, перебуваючи на полі засіяному кукурудзою в селі Давидкове Мукачівського району, усвідомлюючи протиправний характер своїх дій, їх караність та настання суспільно-небезпечних наслідків, з метою таємного викрадення чужого майна, шляхом вільного доступу, наламав качани кукурудзи у кількості 42 штуки, що належать ТОВ «Агролучки», завдавши шкоди на загальну суму 252 гривні. Однак, свій злочинний умисел, спрямований на таємне заволодіння чужим майном, довести до кінця не зміг з причин, які не залежали від його волі, так-як у ході вчинення крадіжки був виявлений та затриманий на місці вчинення злочину охоронцями в результаті чого, був позбавлений можливості розпорядитися викраденим.
  6. Зозуля Сергій Іванович 18 жовтня 2018 року приблизно 02 години 30 хвилин, знаходячись на території АЗС «ОККО», що за адресою м. Мукачево, вул. Томаша Масарика, 21, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, діючи умисно, усвідомлюючи, що поліцейський взводу реагування Мукачівського міжрайонного відділу УПО в Закарпатській області, старший сержант поліції Добош Юрій Юрійович, одягнений у формений одяг є працівником поліції, перебуває на службі та виконує службові обов'язки з охорони громадського порядку та охорони об'єкта приватної власності, що перебуває під охороною, з метою перешкоджання законної діяльності працівника поліції щодо обстеження охоро-

нюваного об'єкту, вчинив щодо поліцейського взводу реагування Мукачівського міжрайонного відділу УПО в Закарпатській області, старшого сержанта поліції Добоша Юрія Юрійовича активні дії, а саме застосував фізичне насильство, яке виразилось у нанесенні одного удару рукою зжатою в кулак в область обличчя, чим спричинив тілесні ушкодження у виді синця на повіках лівого ока з переходом на виличну ділянку, вказані тілесні ушкодження у відповідності до висновку експерта № 336/2018 від 05.11.2018 виникли внаслідок дії твердих тупих предметів по ударному механізму спричинення, чим можуть бути затиснуті в кулак руки сторонньої людини. По давності виникнення можуть вкладатися в дату події що мала місце 18.10.2018 і відноситься до групи легких тілесних ушкоджень згідно п. 2.3.5 Правил судово-медичного визначення ступеню тяжкості тілесних ушкоджень як такі, що не потягли за собою короткочасний розлад здоров'я та стійку втрату працездатності.

7. Попелич Едуард Едуардович будучи військовослужбовцем військової служби за контрактом, і проходячи її на посаді номера обслуги роти вогневої підтримки 1 гірсько-піхотного батальйону військової частини А1556, у порушення вимог ст.ст. 1, 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», ст. ст. 2, 9, 11, 16 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України та ст.ст. 1-4 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, діючи умисно, розуміючи наслідки своїх дій та бажаючи їх настання, в умовах особливого періоду, крім воєнного стану з метою тимчасово ухилитись від виконання обов'язків військової служби 13.11.2017 року без поважних на те причин не з'явився вчасно на службу до військової частини А1556 (м.Мукачево, вул.І.Зріні, 153) та до 04.06.2019 року був на ній відсутній, а вільний час, використовував на власний розсуд, не пов'язуючи його із виконанням обов'язків по військовій службі.
8. Зубатов Петро Петрович 11 червня 2019 року, близько 21:00 год., знаходячись біля приміщення ресторану «Первак» по вул. Тиха, 2, м. Мукачево, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, знаходячись в громадському місці, діючи умисно, з хуліганських спонукань, грубо порушуючи громадський порядок з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжувалось особливою зухвалістю, вчинив хуліганські дії, а саме: виражався нецензурною лайкою та застосував відносно неповнолітнього потерпілого Івегеш Василя Васильовича, насильство, яке виразилось в безпідставному нанесенні потерпілому удару рукою затиснутою в кулак в область голови, внаслідок чого, неповнолітньому потерпілому Івегеш Василя Васильовича завдано фізичного болю. Дані хуліганські дії тривали на протязі п'яти хвилин, після чого Зубатов Петро Петрович, пішов геть у невідомому напрямку.
9. Котубей Дмитро Дмитрович, 10 червня 2019 року близько 10 години 00 хвилин, працюючи автослюсарем "Автосервіс", що знаходиться за адресою: м.Мукачево, вул. Берегівська Об'їздна, 2А, діючи умисно, з корисливих мотивів, усвідомлюючи протиправний характер своїх дій, їх карність та настання суспільно-небезпечних наслідків, з метою заволодіння чужим майном, увійшов у довіру до потерпілого Кирилюка Івана Івановича, шляхом обману, що виразилось у повідомленні неправдивих відомостей про ремонт автомобіля, а

саме заміну паливного насосу, внаслідок чого виманив від потерпілого грошові кошти в сумі 2000,00 грн. для придбання та заміни паливного насосу, однак не виконав взяті на себе зобов'язання і грошові кошти витратив на власні потреби, в результаті чого заподіяв потерпілому Кирилюку І.І. матеріальну шкоду на вказану суму.

10.24 жовтня 2018 р. близько 08 год. 00 хв. Пукач Петро Васильович керуючи автомобілем марки «Mercedes-Benz» модель «200D» д.н.з. АО1313ВВ та рухаючись по автодорозі Н13 із сторони с. Невицьке в напрямку об'їзної дороги міста Ужгород в с. Оноківці Ужгородського району, напроти магазину «Ке-фір», не застосував своєчасно екстрене гальмування чим порушив вимоги пункту 12.3 «Правил дорожнього руху України», в результаті чого допустив наїзд на пішохода Петровці Сергію Сергійовичу, який переходив дорогу у вказаному місці з права на ліво по ходу руху автомобіля. В результаті дорожньо-транспортної пригоди пішохід Петровцій Сергій Сергійович отримав тілесні ушкодження, у вигляді: Закритий перелом шийки лівої лопатки. Забій грудної клітки зліва. Закритий перелом медіальної кістки правої гомілки та заднього краю правої велико-гомілкової кістки із зміщенням. Перелом середньої третини право малогомілкової кістки, які згідно висновку судово-медичної експертизи № 18 від 29.01.2019р., потягли за собою розлад здоров'я на строк більше 21 дня і по цій ознаці згідно п.2.2.2 «Правил судово-медичного визначення ступеню тяжкості тілесних ушкоджень», затверджених Наказом №6 МОЗ України від 17.01.1995 р. кваліфікуються як тілесні ушкодження середньої тяжкості».

ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Навчальна програма дисципліни «Практикум зі складання процесуальних документів» побудована на базі кредитно-модульної системи, передбаченої Болонським навчально-освітнім процесом, де навчальне навантаження на студента визначається повним об'ємом модуля, виражене в годинах. Упродовж семестру, в якому вивчається дисципліна, студенти виконують два модульні завдання, кожне з яких оцінюється в діапазоні від 0 до 60 балів.

Модульне завдання виконується у формі тестування з елементами письмових відповідей. Підсумкова кількість балів складається із балів за результатами двох модулів і не може перевищувати 60 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль 1

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	60	100
8	8	8	8	8		

T1, T2 ... – теми

Модуль 2

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	60	100
8	8	8	8	8		

T1, T2 ... – теми

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Переведення даних із 100-бальної шкали оцінювання у 5-бальну здійснюється в такому порядку:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Порядок оцінювання знань студента за результатами заліку - аналогічний оцінюванню модульного контролю.

Оцінка відмінно (A) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (B) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (C) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу

Оцінка задовільно (E) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволя-

ють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Процесуальні документи у кримінальному провадженні. Зразки. Роз'яснення/ Городовенко В.В. та ін.; за ред. М.А. Погорецького та О.П. Кучинської. Київ, 2015. 546 с.
2. Процесуальні документи досудового розслідування (слідчого, прокурора, адвоката та слідчого судді). Науково-практичний посібник/ Гринюк В.О. та ін.; за ред. М.А. Погорецького та О.П. Кучинської. Київ: Правова Єдність, 2018. 251 с.
3. Яновська О.Г., Лазебний Л.Л. Кримінальне провадження. Процесуальні документи захисту: посіб. Київ: «Прецедент», 2013. 159 с.
4. Зейкан Я.П. Захист у кримінальних справах: науково-практичний коментар. Вид. четверте, стереотипне. Київ: КНТ, 2009. 600 с.
5. Зейкан Я.П., Голуб В.Є. Процесуальні акти захисної діяльності адвоката: науково-практичний коментар. Київ: КНТ, 2011. 416 с.

Допоміжна література

1. Басиста І.В. Прийняття і виконання рішень слідчого на стадії досудового розслідування: монографія. Івано-Франківськ: «Тіповіт», 2011. 500 с.
2. Баулін О.В., Карпов Н.С. Процесуальна самостійність і незалежність слідчого та їх правові гарантії. Київ: НАВСУ, "Охорона праці", 2001. 232 с.
3. Зразки основних кримінально-процесуальних документів досудового провадження: практ. посібник / В.В. Рожнова, Ю.І. Азаров, В.Г. Фатхутдінов; за заг. ред. В.Г. Фатхутдінова. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2009. 188 с.
4. Зразки кримінально-процесуальних документів: досудове провадження; за ред. Ю.М. Грошевого. Харків: Вапнярчук, 2010. 568 с.
5. Зразки процесуальних документів по кримінальних справах: навчальний посібник / С.О. Бандурка та ін. Харків: Золота миля, 2011. 316 с.
6. Капліна О.В. Правозастосовне тлумачення норм кримінально-процесуального права: монографія. Харків: Право, 2008. 296 с.
7. Карпенко М.О. Особливості провадження в справах про злочини неповнолітніх: монографія. Харків: Видавництво «ФІНН», 2009. 240 с.
8. Удалова Л.Д., Доросінська Г.М. Порушення та розслідування кримінальної справи щодо депутата місцевої ради: монографія. Київ: КНТ, 2011. 144 с.
9. Удалова Л.Д., Гаюр І.Й. Накладення арешту на вклади, цінності та інше майно обвинуваченого: навчальний посібник. Київ: КНТ, 2012. 168 с.

10. Удалова Л.Д., Паризький І.В. Застосування компромісів при вирішенні конфліктів під час досудового розслідування: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Скіф», 2012. 184 с.

11. Узагальнення Верховного Суду України судової практики в кримінальних справах / упоряд. В.В. Рожнова, А.С. Сизоненко, Л.Д. Удалова. Київ: ПАЛІВО-ДА А.В., 2010. 180 с.

12. Черненко А.П. Кримінально-процесуальна регламентація слідчих дій: монографія. Дніпропетровськ, 2005. 216 с.

13. Syiploki M. Security and Law Enforcement Activities: Criminal and Legal Protection. EURÓPSKA VEDA Vedecký časopis EUROPEAN SCIENCE Scientific journal. 2018. № 6 (2). S. 153–157.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

<http://www.president.gov.ua>. – офіційний веб-сайт Президента України.

<http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

<http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.

<http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.

<http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні

<http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України.

<http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільний і кримінальних справ.

<http://www.sbu.gov.ua> – офіційний веб-сайт СБУ.

<http://www.gr.gov.ua> – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.

<http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.

<http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні.

<http://www.police.ua> – Форум працівників МВС України.

<http://www.vkka.gov.ua> – офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.

<http://www.nbuv.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.

<http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.

<http://www.pravoznavec.com.ua> – Електронна бібліотека юридичної літератури “Правознавець”.

<http://www.icpro.centrmia.gov.ua> – сайт Національного центрального бюро Інтерполу в Україні.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Опис навчальної дисципліни.....	4
Програма навчальної дисципліни за модулями.....	4
Змістовний модуль 1.....	5
Змістовний модуль 2.....	7
Структура навчальної дисципліни.....	8
Тематика практичних (семінарських) занять за модулями	9
Змістовний модуль 1.....	11
Змістовний модуль 2.....	32
Орієнтовна тематика контрольних робіт.....	40
Питання підсумкового контролю знань студентів.....	42
Фабули навчальних кримінальних проваджень.....	45
Основні критерії оцінювання знань студентів	48
Рекомендовані джерела інформації.....	49

Сийплові Микола Васильович – к.ю.н., доцент кафедри кримінального права та процесу ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ПРАКТИКУМ ЗІ СКЛАДАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ

Навчально-методичний посібник